

Jaarverslag 2019

DE NEDERLANDSE ORDE VAN BELASTINGADVISEURS |

waarin opgenomen het jaarverslag van de Stichting Opleiding Belastingadviseurs

Van de voorzitter

De NOB, opgericht in 1954, vierde in 2019 haar 65e verjaardag. Het lustrumjaar was een druk jaar, zowel voor de NOB als beroepsorganisatie als voor de individuele leden, met veel ingrijpende nieuwe wet- en regelgeving en de nodige ontwikkelingen die de beroepsuitoefening raken.

In mijn rede, uitgesproken tijdens ons lustrumcongres op 18 juni, heb ik kort teruggekeken op de NOB-geschiedenis. We zijn lange tijd een klein clubje gebleven; pas in 1966 meldde zich het 100e lid. De grote groei begon in de jaren tachtig en zette zich door in het decennium daarna. Bij de eeuwwisseling hadden we 3.000 leden; ook daarna groeiden we elk jaar verder. We begonnen 2019 met 5.187 leden; op 31 december waren dat er 5.312.

Opdracht

In mijn rede heb ik verder laten zien dat de NOB sinds eind jaren zeventig een enorm moderniserings- en professionaliseringsproces heeft doorgemaakt. Het resultaat: we zijn een volwassen beroepsorganisatie, die met beide benen in de maatschappij staat. Als me gevraagd zou worden om in vier zinnen de 'opdracht' te schetsen die de huidige NOB zich heeft gesteld dan zou ik dat als volgt doen.

1. Zo goed mogelijk de belangen van de bijna 5.500 leden behartigen.
2. Actief deelnemen aan het politieke en maatschappelijke debat over belastingen.
3. Onze brede fiscale (praktijk)kennis ter beschikking stellen aan een ieder die daaraan behoefte heeft.
4. In dialoog zijn en blijven met de andere stakeholders op het fiscale speelveld: ministeries, Belastingdienst, parlement, NGO's en de pers.

Code of Conduct

Veel aandacht besteedde het bestuur dit jaar aan onze Code of Conduct. Die hebben we al sinds 1996; eerst vele jaren onder de naam Reglement Beroepsuitoefening. In 2018 werd de Code uitgebreid met de bepaling dat NOB-leden, waar redelijkerwijs mogelijk, ook 'maatschappelijke aspecten' van hun advisering in het overleg met cliënten moeten betrekken. Een belangrijke toevoeging, maar daarmee mag het denken over de maatschappelijke rol van de belastingadviseur niet stoppen. Met de Code of Conduct – maar ook met onze opleidingen en ons tuchtrecht – werken we al vele jaren aan het verder invullen van onze kernwaarden: kwaliteit en integriteit.

De Code wordt regelmatig aangepast aan de maatschappelijke en politieke ontwikkelingen. Daarvoor hebben we een roadmap opgesteld, die we op de Algemene Ledenvergadering van 18 juni aan de leden hebben toegelicht. In dat kader vroegen we de kantoren met meer dan tien leden in augustus in een enquête om vier vragen te beantwoorden over de manier waarop ze de Code of Conduct in hun organisatie hebben geïmplementeerd. Daarnaast voerden we gesprekken met onze interne klankbordgroepen waarin de verschillende soorten kantoren zijn vertegenwoordigd, met de besturen van de zes grootste kantoren, met onze bedrijfsfiscalisten, met aanpalende beroepsorganisaties en met VNO-NCW. Op 15 november hadden de leden tijdens een speciale bijeenkomst in Amsterdam gelegenheid om hun mening over de Code te geven.

Belastingdienst

Een ander onderwerp dat veel aandacht trok was het gezamenlijke periodieke onderzoek van NOB en RB naar de vraag hoe hun leden denken over het functioneren van de Belastingdienst. De uitkomst was behoorlijk kritisch. Om één punt te noemen: de bereikbaarheid en de toegankelijkheid van de Belastingdienst zijn nog altijd niet op het niveau dat anno 2019 verwacht mocht worden. Dit was het vierde onderzoek; het eerste stamt uit 2011. Anders was dat we nu bewust de publiciteit hebben gezocht, terwijl we bij eerdere gelegenheden het rapport wel aan de Belastingdienst presenteerden, maar het verder onder ons hielden. Het verschil was te merken: onder meer *De Telegraaf*, *Het Algemeen Dagblad*, *Het Financieel Dagblad* en *RTLZ* besteedden ruim aandacht aan het onderzoek.

NOB-agenda

Een uitgebreid overzicht van de NOB-activiteiten in 2019 vindt u in de NOB-agenda. Ik pik er nog één punt uit: de drie Belastingpoort-sessies die de NOB organiseerde op 25 juni en 9 en 30 september in pers- en politiek debatcentrum Nieuwspoor in Den Haag. Op dat initiatief heeft de fiscale wereld positief gereageerd; we gaan er in 2020 dan ook zeker mee door.

Dank

Namens het bestuur dank ik iedereen die zich in 2019 op welke manier dan ook voor de NOB heeft ingezet.

Bartjan Zoetmulder
voorzitter NOB

Jaarverslag 2019

JAARVERSLAG NOB

- 4 Jaaroverzicht
- 15 Organisatie
- 20 Cijfers NOB
- 25 Publicaties

JAARVERSLAG SOB

- 26 Jaaroverzicht
- 28 Cijfers SOB
- 30 Organisatie

Jaaroverzicht NOB

JANUARI

- 1** De NOB start 2019 met 5.187 leden; dat is 90 meer dan de 5.097 op 1 januari 2018.
- 10** De Belastingdienst organiseert voor de deelnemers aan het Becon-overleg een bijeenkomst over de uitstelregeling. Drs. A.H.M. (Arnold) Vredembregt vertegenwoordigt de NOB.
- 14** Een afvaardiging van de sectie Internationale Fiscale Zaken en de sectie Transfer Pricing overlegt met het APA/ATR-team van de Belastingdienst en afgevaardigden van het ministerie van Financiën over de voorgenomen wijzigingen in het rulingbeleid – die volgens plan per 1 juli 2019 in werking moeten treden. De NOB wordt vertegenwoordigd door mr. M.W.W. (Wibren) Veldhuizen, mr. A. (Aart) Nolten, L.J. (Ludo) Luijks MSc (allen lid van de sectie IFZ) en mr. M. (Michel) van der Breggen, mr. H.D. (Danny) Oosterhoff en mr. R.A.M. (Rudolf) Sinx (allen sectie Transfer Pricing).
- 15** Vergadering van de Commissie Wetsvoorstellen, met aansluitend een diner, in de Muiderpoort.
- 16** Voor de achtste keer vindt de studiedag ‘De DGA en zijn bv’ plaats. Thema is ‘De samen(-)werkende DGA’.
- 23** De Commissie Beroepszaken publiceert de Handreiking risicobeleid Wwft: een hulpmiddel voor NOB-erkende belastingadviespraktijken bij het schrijven van een praktijkspecifiek risicobeleid inzake het cliëntenonderzoek ingevolge de Wwft.
- 24** Alle docenten (NOB-leden, inspecteurs, raadsheren) van de cursus ‘Procesvoering’ komen bij elkaar in de Muiderpoort. De lopende zaken worden besproken; de vergadering wordt afgesloten met een diner.
- 24/25** De derde Fiscale Conferentie ‘Tax Talents’ vindt plaats. Tien jonge NOB-leden en tien jonge medewerkers van de Belastingdienst discussiëren twee dagen over het thema ‘Verandering’. Er zijn vier subthema’s: Van nationale naar mondiale wetgeving, De veranderende rol van Nederland, Privacy of Transparency en De veranderende rol van de fiscalist. Conferentie leider is prof. dr. mr. M.F. (Maarten) de Wilde (Loyens & Loeff/Erasmus Universiteit Rotterdam).
- 25** Borrel in Groningen voor de leden in de regio Noord (Groningen, Friesland, Drenthe en Flevoland).
- 28** Mr. B.R. (Bartjan) Zoetmulder (voorzitter NOB) en mr. F.R. (Frank) Herreveld (voorzitter sectie Formeel Belastingrecht en de Commissie Prejudiciële Vragen) bezoeken Tweede Kamerlid Henk Nijboer, financieel/fiscaal woordvoerder van de Partij van de Arbeid.
- 28** De Belastingdienst organiseert een conferentie voor externe stakeholders over de verdere ontwikkeling van horizontaal toezicht. Mr. E.A. (Edwin) Visser en drs. C. (Cor) Overduin vertegenwoordigen de NOB.
- 29** PE-seminar ‘Financiële Transacties’.
- 31** PE-cursus ‘UBO-register en (bijzondere) rechtsvormen’.
- 31** NOB-reactie op de internetconsultatie Openbaarmaking vergrijpboeten.
- 31** NOB-reactie op internetconsultatie Wet implementatie EU-richtlijn meldingsplichtige grensoverschrijdende constructies.

FEBRUARI

- 1 In een speech bij de uitreiking van de Jaap van den Berge-prijs in Den Haag pleit voorzitter Zoetmulder voor een betere communicatie over belastingaan-gelegenheden, want volgens hem is daarmee 'iets goed mis'. Hij spoort politici aan meer aan *fact checking* te doen en licht de keuze van de NOB toe om zich de komende jaren verder te ontwikkelen als fiscale denktank. Citaat: 'De NOB wil namelijk dat de discussie op de juiste gronden wordt gevoerd.'
- 6 PE-verdiepingscursus 'Profit Split en Doorbelasting hoofdkantoorkosten'.
- 7 Overleg met vertegenwoordigers van het APA/ATR-team van de Belastingdienst over de dividendbelasting – in het bijzonder de reikwijdte van de vrijstelling als gevolg van EU-jurisprudentie. De NOB wordt vertegenwoordigd door mr. drs. P. (Piet) Boonstra, mr. M.E. (Margriet) Lukkien, mr. J.C.M. (Joep) Bertrams en Nolten.
- 8 Bespreking op het ministerie van Financiën over de NOB-reactie op het conceptwetsvoorstel implementatie ATAD 2. De NOB wordt vertegenwoordigd door mr. J.H. (Jeroen) Elink Schuurman, drs. M.J.A.M. (Michael) van Gijlswijk, drs. M.L. (Michiel) van Kempen en Nolten.
- 12 Voorzitter Zoetmulder voert een kennismakings-gesprek met J. Rijlaarsdam, sinds 1 januari 2019 de nieuwe algemeen deken van de Nederlandse Orde van Advocaten.
- 12 Het ministerie van Financiën heeft de NOB uitgenodigd om over het implementatievoorstel Mandatory Disclosure Rules te komen praten. De NOB wordt vertegenwoordigd door mr. S.D. (Stephen) Brunner, drs. S. (Sylvia) Dikmans, mr. J.A.R. (Arjo) van Eijnsden, mr. G. (Bert) van der Poel, drs. R.A. (Robert) van der Jagt en Visser.
- 13 PE-cursus 'De vaste inrichting in beweging'.
- 14 Het ministerie van Financiën organiseert een start-bijeenkomst over de toekomstige concernregeling – de opvolger van de huidige fiscale-eenheidsre-geling. Hiervoor is een aantal partijen uitgenodigd, waaronder de NOB. De NOB-delegatie bestaat uit Zoetmulder, prof. dr. Q.W.J.C.H. (Reinout) Kok, Van Gijlswijk en T. (Tim) van Hulst MSc (verslagleg-ger) en brengt een Position Paper in. Het ministerie

van Financiën gaat met behulp van de input van de deelnemers aan de bijeenkomst aan een concept-wetsvoorstel werken.

- 14 NOB-commentaar op wetsvoorstel Wet fiscale arbitrage.
- 14 Het Platform Belastingrechtspraak organiseert het symposium 'Toegang tot procederen'. Het Plat-form is een informeel samenwerkingsverband van de belastingsectoren van de rechterlijke macht, de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB), de Nederlandse Vereniging van Advocaten-Belasting-kundigen (NVAB), de Belastingdienst en het Inter-nationaal Bureau voor Fiscale Documentatie (IBFD). Deze keer wordt het symposium georganiseerd door de NVAB.
- 18 De NOB publiceert een memo over de gewenste ontwikkeling van horizontaal toezicht.
- 20 Het ministerie van Financiën organiseert een rondetafelbijeenkomst over de digitale economie, waarvoor de NOB-leden Visser, M.A. (Marlies) de Ruiters en mr. J.B. (Jan Bart) Schober zijn uitgenodigd.

- 22 De NOB neemt deel aan het Digicom-overleg, een overlegplatform voor het gedigitaliseerde berich-tenverkeer tussen de Belastingdienst en belasting-adviseurs.

MAART

- 1 NOB-reactie op de internetconsultatie Wet verbete-ring rechtsbescherming.
- 5 De Financial Study Association Groningen orga-niseert een conferentie voor zo'n 350 studenten. NOB-voorzitter Zoetmulder is een van de inleiders.
- 5 Vergadering van de sectie Digitale Economie in de Muiderpoort.
- 7 Eerste Medior Tax Community Meeting, georga-niseerd door de MOB en het platform Versterking Vaktechniek van de Belastingdienst. De MOB is de Medior Orde van Belastingadviseurs, bedoeld voor NOB-leden met vijf tot 10 jaar werkervaring. Thema is 'Nederland vestigingsland: ontwikkelingen en toekomstvisies'. Inleiders zijn prof. dr. S. (Stef) van Weeghel (PwC en Universiteit van Amsterdam) en mr. D.J. (Dirk Jan) Sinke (VNO-NCW).

-
- 7 PE-Winter School voor omzetbelastingsspecialisten.
  - 8 Drs. H.J. (Harmco) Binnema vertegenwoordigt de NOB bij het periodieke Becon-overleg.
  - 8 Het eerste nummer van *Orde* in 2019 verschijnt. Thema is 'Familiebedrijven als klant'.
  - 12 De sectie Loonbelasting & Sociale Verzekeringen vergadert in de Muiderpoort, met aansluitend een diner.
  - 13 JOB-lezing 'Impact van de Brexit op directe belastingen'. Inleider is prof. dr. mr. E.J.W. (Edwin) Heithuis.
  - 13 NOB-reactie op het concept Besluit overgangsregeling no deal Brexit.
  - 15 In de Beroepsopleiding Belastingadviseurs wordt voor de eerste keer de cursus Effectief Communiceren gegeven. De cursus maakt onderdeel uit van het nieuwe vaardighedentraject.
  - 20 PE-cursus 'Fusies en reorganisaties'.
  - 20 SOB-bestuursvergadering in de Muiderpoort. De scores van de cursussen (Beroepsopleiding en Permanente Educatie) uit 2018 worden besproken, evenals het financieel overzicht 2018 en de begroting 2019. Om de financiële buffer niet te laten oplopen besluit het SOB-bestuur het collegegeld voor 2019 te verlagen naar € 137,50.
  - 25/26 Onder leiding van het Nederlands Debat Instituut vindt in Kasteel 't Kerckebosch in Zeist de masterclass 'Argumenteren' plaats.
  - 26 PE-cursus 'Huwten, samenwonen en (echt)scheiden'.
  - 27 PE-cursus 'ATAD 1 en de Nederlandse implementatiewetgeving'.
  - 28 PE-cursus 'Bedrijfsopvolging'.
  - 28 JOB-lezing 'Vastgoedtransformaties'. Inleiders zijn mr. R.J. (Remco) van der Zwan en mr. J. (Jeroen) de Jong.
  - 29 NOB-reactie op de internetconsultatie Wet excessief lenen bij eigen vennootschap.

APRIL

- 1 PE-cursus 'Capita Selecta Omzetbelasting'.
- 2 Vergadering van de sectie Transfer Pricing in de Muiderpoort.
- 2 Het ministerie van Financiën heeft de NOB uitgenodigd om de reactie op het wetsvoorstel Wet excessief lenen bij eigen vennootschap mondeling toe te lichten. De NOB-delegatie bestaat uit Van Gijlswijk, Heithuis, Van der Jagt, Overduin en mr. M.H.C. (Michel) Ruijschop.
- 3 Alle leden ontvangen een e-mail met een link naar de vragenlijst over de wijze waarop zij de relatie met de Belastingdienst beoordelen. Net zoals bij de vorige editie in 2016 doen ook de leden van het Register Belastingadviseurs (RB) mee aan de enquête. De representativiteit van de onderzoeksresultaten is daarmee groot; NOB en RB vertegenwoordigen samen ruim 12.500 belastingadviseurs.
- 4/5 11^e Rondetafelbijeenkomst van de sectie Europees Fiscaal Recht; dit keer met als titel 'Europa en natuurlijke personen'. Conferentieleider is mr. dr. J.J.A.M. (Jasper) Korving (Deloitte en Maastricht University).
- 5 Zoetmulder spreekt tijdens de SFEER-bedrijvendag (studievereniging Fiscale Economie en Recht Universiteit van Amsterdam) over de betekenis van de NOB voor de beginnende fiscalist, de invloed van de NOB op wetsvoorstellen en over de digitale economie.
- 8 Vergadering van de klankbordgroep Kantoren met minder dan 15 leden in de Muiderpoort.
- 10 Jaarlijkse vergadering van de Programmacommissie van de Beroepsopleiding Belastingadviseurs. De commissie ziet erop toe dat de kwaliteit van de opleiding wordt gehandhaafd en doet ook suggesties voor vernieuwingen.
- 11 Vergadering van de sectie Lokale en milieuheffingen in de Muiderpoort.
- 15 NOB-reactie op de internetconsultatie Minimumkapitaalregel voor banken en verzekeraars.
- 16 Nadere NOB-reactie op het consultatiewetsvoorstel Wet excessief lenen bij eigen vennootschap.

-
- 16/17** PE-cursus ‘Tax Accounting’.
- 18** JOB-lezing ‘ATAD 2’. Inleider is prof. dr. Q.W.J.C.H. (Reinout) Kok.
- 18** Bespreking bij het ministerie van Financiën over belastingheffing in de digitale economie. De NOB wordt vertegenwoordigd door Van der Jagt, Schober en Visser, allen lid van de sectie Digitale Economie.
- 19** Op initiatief van R. (Roos) Bareman MSc, mr. R.I.E. (Romaris) Veldema, M. (Megan) Ruigrok LL.M. en mr. L.E. (Laura) Pakasi wordt een Vrouwenennetwerk opgericht. Het netwerk heeft als doelstelling het versterken van het fiscale netwerk van vrouwelijke NOB-leden via coaching, sponsoring, inspireren en het uitwisselen van ervaringen. Daarnaast is het idee vrouwen te stimuleren actief deel te nemen aan de verschillende commissies en besturen binnen de NOB.
- 26** De NOB stuurt samen met het RB en de Bond voor Belastingbetalers een brief naar de staatssecretaris van Financiën waarin de drie organisaties een aanbod doen inzake medewerking aan een extern onderzoek naar mogelijkheden tot verbetering van de praktische rechtsbescherming van de burger in belasting- dan wel toeslagzaken.
- MEI**
- 2** De activiteitencommissie van de JOB organiseert een wijnproeverij in Amsterdam.
- 3** Het digitale NOB-jaarverslag 2018 wordt gepubliceerd op www.nob.net.
- 6** Vergadering van de sectie Pensioenen in de Muiderpoort.
- 7** Vergadering van de klankbordgroep Middelgrote kantoren in de Muiderpoort.
- 8** Brunner (voorzitter van de kerngroep Nederland Investeringsland) schrijft samen met NOB-voorzitter Zoetmulder in *Het Financieele Dagblad* de bijdrage ‘Bedrijven betalen niet minder maar meer belasting’. Het is een reactie op uitspraken van europarlementariër Bas Eickhout (Groenen) een dag eerder in dezelfde krant.
- 9** MOB-lezing ‘Btw, holdings en overnames’. Inleiders zijn dr. W.J. (Wouter) Blokland en M.D.C. (Marco) Gomes Vale Viga MSc.
- 9** De Jonge Balie (jonge advocaten), de JoKaNo’s (jonge kandidaat-notarissen) en de JOB (Jonge Orde van Belastingadviseurs) organiseren in Amsterdam een gecombineerde borrel.
- 13** PE-cursus ‘Vastgoedwaardering binnen de fiscaliteit’.
- 14** PE-cursus ‘ATAD 2 (inclusief het Consultatiedocument)’.
- 14** Vergadering van de sectie Tax Assurance in de Muiderpoort.
- 15** Vergadering van de sectie Estate Planning in de Muiderpoort.
- 15** NOB-reactie op de internetconsultatie Wet aanpassing liquidatie- en stakingsverliesregeling.
- 16** NOB-reactie op de internetconsultatie Wetsvoorstel Btw-tarief voor elektronische uitgaven.
- 20** JOB-lezing ‘Belastingoptimalisatie versus agressieve belastingplanning bij internationale concerns – waar ligt de ‘grens?’’ Inleider is mr. B.J. (Bartjan) Zoetmulder.
- 21/22** Summer School voor bedrijfsfiscalisten.
- 22** Voorlichting aan de Erasmus Universiteit Rotterdam voor eerste- en tweedejaarsstudenten rechten en economie. Doel van deze bijeenkomsten – die de NOB en de Belastingdienst al vele jaren samen organiseren – is de studenten ervan te overtuigen dat het fiscale vak vele aantrekkelijke mogelijkheden biedt. Mr. M. (Monir) el Barnoussi vertegenwoordigt de NOB.
- 22** F.J.C.M. (Frank) Metsemakers MSc vertegenwoordigt de NOB in Delft bij het Standard Business Reporting-symposium ‘Wat komt er na de jaarrekening?’
- 22** Opnames voor de NOB-voorlichtingsfilm over Tax Technology bij het Tax Technology Center van BDO in Utrecht.
-

- 22** Een gedenkwaardig moment in de NOB-geschiedenis: een NOB-delegatie mag voor het eerst pleiten in een zaak voor het Hof van Justitie EU. Het gaat om de teruggaaf van ingehouden dividendbelasting (Köln Aktienfonds Dekka-zaak). Korving (Deloitte), lid van de sectie Europees Fiscaal recht, voert namens de NOB in Luxemburg het woord. Namens de NOB is ook Herreveld (voorzitter sectie Formeel Belastingrecht en voorzitter Commissie Prejudiciële Zaken) aanwezig.
- 23** De Belastingdienst organiseert een werksessie over de erfbelasting. Mr. W.S.C. (Helma) Terlouw, bestuurslid van de sectie Estate Planning, vertegenwoordigt de NOB.
- 23** PE-vaardigheidstraining 'Overtuigen en beïnvloeden'.
- 23** Vergadering van de sectie Omzetbelasting in de Muiderpoort.
- 23** JOB-feest met *walking dinner* in Amsterdam.
- 24** Binnema vertegenwoordigt de NOB bij het Digicom-overleg. Er wordt onder meer aandacht besteed aan de ontwikkelingen rond de Automatische Winst-aangifte.
- 24** NOB-commentaar Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten.
- 27** PE-cursus 'Doorclick Fiscale Conferentie Global Mobility'.
- 27** Vergadering van de sectie Tax Technology in de Muiderpoort.
- 28** PE-cursus 'Personenvennootschappen'.
- 28** De NOB organiseert in het Tropenmuseum in Amsterdam een stakeholdersdiner voor vertegenwoordigers van het ministerie van Financiën, de Belastingdienst, de Tweede en Eerste Kamer, het Europees Parlement, de OESO, de rechterlijke macht, het bedrijfsleven, de NGO's, de fiscale pers en NOB-leden die actief zijn in besturen, commissies en kerngroepen. Thema van de avond is de bijdrage die zij allen leveren aan de fiscale beleidsvorming en regelgeving in Nederland.
- 29** Hoorzitting van de Tweede Kamer over de belastingbijdrage door Nederlandse multinationals. Onder meer NOB-lid mr. P.H. (Paul) Sleurink voert het woord.
- 29** NOB-reactie op de internetconsultatie Wetsvoorstel modernisering personenvennootschappen.
- JUNI**
- 5** PE-cursus 'Optimale BV-structuur in goede en slechte tijden'.
- 5** Vergadering met diner van de sectie Internationale Fiscale Zaken in de Muiderpoort.
- 5** NOB-reactie op de internetconsultatie Wet implementatie richtlijn harmonisatie en vereenvoudiging handelsverkeer tussen lidstaten.
- 7** Het tweede nummer van *Orde* in 2019 verschijnt. Thema is 'Samenwerken met andere beroepsgroepen'.
- 7** Becon-overleg; mr. P.J.L. (Pieter) Asjes vertegenwoordigt de NOB.
- 7** Bijeenkomst die CFE Tax Advisers Europe organiseert (TAE) voor de New Tax Professional Group (NTPG). De NTPG richt zich op leden van aangesloten organisaties van CFE TAE die in de eerste tien jaar van hun carrière zitten. De NOB wordt vertegenwoordigd door mr. drs. P.B.N. (Pieter) van Os (voorzitter MOB) en mr. M.C.W. (Marie-Christine) van der Endt (voorzitter JOB).
- 14** Zoetmulder, Van Eijdsden en mr. drs. A.J.A. (Fons) Overwater (voorzitter RB) overhandigen het rapport met de uitkomsten van de enquête naar het functioneren met de Belastingdienst aan dr. J.J.M. (Jaap) Uijlenbroek (directeur-generaal Belastingdienst).
- 17** Overleg op het ministerie van Financiën over de Wet Bronbelasting. De NOB wordt vertegenwoordigd door mr. drs. P. (Piet) Boonstra, Lukkien en Noltén (bestuursleden van de sectie Internationale Fiscale Zaken).
- 18** Naar aanleiding van het rapport met de resultaten van het onderzoek van NOB en RB naar de relatie met de Belastingdienst verschijnt het persbericht 'Dienstverlening Belastingdienst nog steeds onder de maat'. Dit bericht wordt opgepakt door verschillende media waaronder *De Telegraaf*, *Het FD*, *Het AD* en *RTLZ*.

- 18** Algemene ledenvergadering en lustrumcongres in het Beatrix Theater in Utrecht. Dagvoorzitter bij het congres – thema: ‘NOB 65 jaar, traditie met toekomst!’ – is journalist Jeroen Smit.
- 19** Op uitnodiging van het ministerie van Financiën lichten Van Gijlswijk, drs. M. (Mark) Melzer, Visser en Zoetmulder de NOB-ideeën toe over de maatregelen die binnen de vennootschapsbelasting moeten zorgen voor (i) vereenvoudiging, (ii) tegengaan van belastingontwijking, (iii) verbeteren vestigingsklimaat en/of (iv) verminderen verstoringen.
- 20** JOB-lezing: ‘Fiscale aspecten van cash pooling’ met aansluitend een barbeque. Inleiders zijn mr. J. (Kuba) Grabarz LL.M., A.E. (Andre) Dekker MSc en mr. M. (Martin) Morawski.
- 20** De Jonge Balie (jonge advocaten), de JoKaNo’s (jonge kandidaat-notarissen) en de JOB (Jonge Orde van Belastingadviseurs) organiseren in Rotterdam een gecombineerde borrel.
- 21** Het Dagelijks Bestuur (Zoetmulder, mr. N.C. (Niels) Boef en Van Eijdsen) en algemeen directeur mr. H. (Henk) Koller bezoeken het bestuur van het Register Belastingadviseurs.
- 21** NOB-commentaar op het wetsvoorstel Wet vliegbelasting.
- 24** Lustrumdiner voor alle (oud) NOB- en SOB-bestuursleden in de Koninklijke Industriële Groot Club.
- 25** PE-cursus ‘Overdrachtsbelasting’.
- 25** Lunchvergadering van de sectie Europees Fiscaal Recht in de Muiderpoort.
- 25** Eerste Belastingpoort-bijeenkomst in pers- en politiek debatcentrum Nieuwspoor in Den Haag. Er wordt levendig gedebatteerd over het thema ‘Excessief lenen van de eigen bv’. Alle voors en tegens worden belicht. Prof. mr. dr. A.C.P. (Arco) Bobeldijk zet het in consultatie gebrachte wetsvoorstel af tegen de door de politiek geformuleerde uitgangspunten van zorgvuldige wetgeving. J.H.A.S. (Hans) Biesheuvel bespreekt de (ondernemers)visie namens ONL Nederland. De bijeenkomst staat onder leiding van prof. dr. R.M. (Ruben) Freudenthal.
- 26** PE-cursus ‘Wage tax accounting voor de LB’.
- 26** Het ministerie van Financiën organiseert een rondetafelgesprek over de implementatie ATAD 2. Dr. C.L. (Corina) van Lindonk vertegenwoordigt de NOB.
- 27** Brunner, voorzitter van de kerngroep Nederland Investeringsland, neemt namens de NOB deel aan een bijeenkomst op het ministerie van Financiën over de belastingheffing van ontwikkelingslanden.
- 28** NOB-commentaar op wetsvoorstel Wet minimum CO₂-prijs elektriciteitsopwekking.
- 28** NOB-reactie op de internetconsultatie Implementatiebesluit registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten.
- JULI**
- 1** Het ministerie van Financiën organiseert een dialoog over de bouwstenen voor een beter belastingstelsel. Zoetmulder en Van der Jagt vertegenwoordigen de NOB. De visie van de NOB wordt gepubliceerd op de NOB-website.
- 1** PE-seminar ‘Digitale Economie’.
- 1** MOB-lezing ‘ATAD 2: de Nederlandse implementatie’. Inleiders zijn drs. L.V.B. (Liane) Kruis en prof. dr. A.J.A. (Ton) Stevens.
- 3** PE-cursus ‘ATAD, implementatiewetgeving en MKB’.
- 5** De NOB publiceert een notitie over mogelijke kortetermijnoplossingen voor de box 3-problemen als gevolg van arresten van de Hoge Raad.
- 10** NOB-vertegenwoordigers Boef, Van Eijdsen en Visser praten op het ministerie van Financiën over de ontwikkelingen rond Tax Governance.
- 10** Vergadering van de sectie Formeel Belastingrecht in de Muiderpoort.
- 11** Een delegatie van de sectie Internationale Fiscale Zaken overlegt met vertegenwoordigers van het ministerie van Financiën over de reikwijdte van de zogenoemde Deense arresten van het Hof van Justitie EU van 26 februari 2019.

---

11 JOB-lezing ‘Over 60 jaar informeel kapitaal – is het einde in zicht?’. Inleider is prof. dr. R.P.C.W.M. (Roland) Brandsma.

24 Dag 1 van de eerste cursus ‘Adviesvaardigheden’ in het nieuwe vaardigheidentraject van de Beroepsopleiding Belastingadviseurs.

25 NOB-reactie op de internetconsultatie Nieuwe groepsregeling in de vennootschapsbelasting.

25 De sectie Internationale Fiscale Zaken stuurt namens de NOB een brief aan het ministerie van Financiën met daarin enkele suggesties voor een zo aantrekkelijk mogelijk fiscaal vestigingsklimaat. Het beleid moet gericht zijn op het aantrekken van investeringen met reële activiteiten in Nederland. De brief is een reactie op de Brief Beleid Vestigingsklimaat die de minister van Economische Zaken en Klimaat op 18 december 2018 aan de Tweede Kamer stuurde.

AUGUSTUS

2 Dag 1 van de eerste cursus ‘Argumenteren’ in het nieuwe vaardigheidentraject in de Beroepsopleiding Belastingadviseurs.

6 Interview met voorzitter Zoetmulder in *BelastingMagazine*. Citaat: ‘Belastingen zijn te belangrijk om ze puur politiek te maken’.

15 Het ministerie van Financiën organiseert een bijeenkomst over de webmodule uitvoering Wet DBA. De NOB wordt vertegenwoordigd door dr. F.M. (Frank) Werger.

19 NOB-reactie op de internetconsultatie Rangschikingsbesluit NSW.

20 Oprichtingsvergadering van de sectie Douane in de Muiderpoort.

21 De docenten die optreden in de cursus Tax Assurance komen bijeen in de Muiderpoort om samen met vertegenwoordigers van de SOB te brainstormen over de inhoud van de cursus.

27 JOB-lezing ‘De grote impact van de Deense beneficial ownership zaken’. Inleider is prof. dr. mr. H. (Hein) Vermeulen.

30 Première van de NOB-voorlichtingsfilm die studenten en scholieren de invloed van tax technology op het beroep laat zien.

SEPTEMBER

2/3 Summer School voor bedrijfsfiscalisten (herhaling).

5 De activiteitencommissie van de JOB organiseert de jaarlijks terugkerende Canal Cruise in Amsterdam.

9 Tweede bijeenkomst Belastingpoort bij perscentrum Nieuwspoor in Den Haag. Thema is ‘Box 3 – quick fixes’. De bijeenkomst staat onder leiding van prof. dr. J.P. (Koos) Boer. Drs. C. (Cor) Overduin, mr. I.A. (Ingrid) Rensema en prof. dr. C.L.J. (Koen) Caminada belichten het onderwerp vanuit hun zienswijze.

12 PE-cursus ‘Fiscaal reorganiseren in het MKB’.

12 JOB/MOB-lezing ‘Brainport en fiscaliteit bij ASML’. Inleiders zijn mr. D. (Dick) Mans (beleidsadviseur ministerie van Binnenlandse Zaken) en S. (Stijn) Steenbakkers (wethouder Brainport, innovatie en economie in Eindhoven).

13 De activiteitencommissie van de JOB organiseert een wijnproeverij in Rotterdam.

20 Op het LOF-congres in Groningen reikt voorzitter Zoetmulder de NOB/LOF-scriptieprijs 2019 uit aan mr. R.K. (Rhys) Bane voor zijn masterscriptie *Verplichte en bindende arbitrage in het MLI*.

23 PE-verdiepingscursus ‘Inleiding Transfer Pricing – juridisch kader en methoden’.

24 NOB-commentaar wetsvoorstel Wet implementatie tweede EU-richtlijn antibelastingontwijking.

24 Vergadering van de sectie Loonbelasting & Sociale Verzekeringen in de Muiderpoort.

25 NOB-reactie op het wetsvoorstel Wet implementatie EU-richtlijn meldingsplichtige grensoverschrijdende constructies.

25 PE-cursus ‘Actualiteiten in het ondernemingsrecht’.

26 PE-vaardigheidstraining ‘Professioneel pitchten voor belastingadviseurs’.

---

26 De commissie voor Financiën van de Tweede Kamer organiseert een rondetafelgesprek over de implementatie van ATAD 2. Elink Schuurman, Van Kempen en Van Lindonk vertegenwoordigen de NOB.

26 Vergadering van de klankbordgroep Kantoren met minder dan 15 leden in de Muiderpoort.

26 De activiteitencommissie van de JOB organiseert samen met Jong Financiën, Belastingdienst Jong, jonge medewerkers van de Hoge Raad en de Nederlandse Vereniging van Advocaat-Belastingkundigen het 5^e Annual Young Tax Event.

27 Periodiek Becon-overleg.

27 NOB-commentaar op de Kamerbrief Aanpassing box 3.

30 JOB-lezing 'Transfer Pricing: ontwikkelingen op het gebied van de Profit Split Methode voor de praktijk'. Inleider is drs. E.F. (Erwin) Noorman.

30 Derde Belastingpoort-bijeenkomst bij Nieuwspoor in Den Haag. Thema: Belastingplan 2020.

OKTOBER

1 De NOB publiceert samen met de NBA, het Register Belastingadviseurs, het Nederlands Instituut van Register Payroll Accounting en de Novak richtsnoeren in het kader van de Algemene verordening gegevensbescherming. Centraal staat de vraag of deze zakelijk dienstverleners optreden als werkingsverantwoordelijke of verwerker bij het uitvoeren van diensten aan cliënten. De richtsnoeren beogen daarvoor een leidraad te geven. Ze zijn ter kennis gebracht van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP); de van de AP ontvangen opmerkingen zijn in de richtsnoeren verwerkt.

1 Er is een nieuwe, meer gebruiksvriendelijke versie van de e-learningmodule Wwft beschikbaar. De module is door de NOB in samenwerking met de NBA ontwikkeld en geactualiseerd naar aanleiding van de wetwijzigingen in 2018.

1 PE-cursus 'Data analyse en ERP-systemen'.

1 Vergadering van de sectie Estate Planning in de Muiderpoort.

2 Het bestuur publiceert de NOB Roadmap Code of Conduct.

3 PE-vaardigheidstraining 'Snel lezen'.

4 NOB-commentaar op het Pakket Belastingplan 2020.

4 NOB-commentaar op het wetsvoorstel Wet bronbelasting 2021.

4 Van der Endt (JOB) en Van Os (MOB) vertegenwoordigen de NOB in Turijn bij de vergadering van de New Tax Professional Group van CFE Tax Advisers Europe.

7 PE-cursus 'Actualiteiten vennootschapsbelasting'.

7 Vergadering van de sectie Omzetbelasting in de Muiderpoort.

8 Het derde nummer van *Orde* in 2019 verschijnt. Thema is 'De fiscalist op carrièrepad'.

8 Vergadering van de sectie Lokale en Milieuheffingen in de Muiderpoort.

9 Algemene Introductie voor ervaren (aspirant-) leden.

9 Asjes en mr. J.A. (Jacob) Mook bezoeken mr. G.H. (Gerard) Blankestijn (algemeen directeur MKB Belastingdienst) en P.P. (Peter-Paul) Aalbers (directeur MKB Belastingdienst) voor een evaluatie van het Becon-overleg. Er worden afspraken gemaakt over de vorm waarin het overleg tussen fiscus en koepelorganisaties in 2020 zal plaatsvinden. Blankestijn stelt voor naast strategisch en regulier overleg twee keer per jaar ook individueel overleg (alleen met de NOB) te voeren.

10/11 48ste Fiscale Conferentie 'Mandatory Disclosure'. Conferentieleader is prof. dr. S.C.W. (Sjoerd) Douma (hoogleraar Internationaal en Europees Formeel Belastingrecht Universiteit van Amsterdam en partner bij Lubbers, Boer & Douma).

14 Diner met de voorzitters van de specialistensecties.

16 De steeds verdergaande digitalisering van de samenleving kan fundamentele gevolgen hebben voor onze belastingheffing op inkomen.

Het ministerie van Financiën is daarom gestart met een onderzoek naar de meest effectieve wijze waarop Nederland om kan gaan met het belasten van inkomsten behaald via digitale platforms, ook wel de deel- en kluseconomie genoemd. Het doel van dit onderzoek is om beleidsopties in kaart te brengen met betrekking tot het belasten van inkomsten behaald via digitale platforms door particulieren en ondernemers en deze begin 2020 te presenteren aan de Tweede Kamer. De NOB wordt vertegenwoordigd door drs. S. (Sharon) Goldfarb en prof. dr. G.J. (Gert-Jan) van Norden.

- 17** NOB-afgevaardigden Boef, Van Eijdsen en Visser praten op het ministerie van Financiën over de ontwikkelingen rond Tax Governance.

- 23** De sectie Internationale Fiscale Zaken en de sectie Transfer Pricing sturen een uitgebreide brief aan het College Internationale Fiscale Zekerheid over het besluit Rulings met een internationaal karakter van 19 juni 2019. De brief gaat in op de verschillende vragen en onduidelijkheden die het besluit in de beroepspraktijk oproept.

- 25** De Belastingdienst organiseert een bijeenkomst over de toekomstbeelden voor de samenleving in 2030 en de strategische opties voor de Belastingdienst daarin. De NOB wordt vertegenwoordigd door algemeen directeur Koller.

- 25** Nader NOB-commentaar op Pakket Belastingplan 2020 en ATAD 2.

- 28** PE-cursus 'Loonheffingen internationaal'.

- 28** PE-seminar 'Mandatory Disclosure-richtlijn'.

- 28** Vergadering van de sectie Pensioenen in de Muiderpoort.

- 29** PE-cursus 'Multilateraal Instrument'.

- 29** Vergadering van de klankbordgroep Middelgrote kantoren in de Muiderpoort, met aansluitend een diner.

- 29** NOB-reactie op de internetconsultatie Implementatie btw elektronische handel.

NOVEMBER

- 4** PE-cursus 'Renteaftrek Vpb (art. 10a, 10b) – onzakelijke geldleningen'.

- 5** Zoetmulder en Koller ontvangen drie bestuursleden van het Register Belastingadviseurs in de Muiderpoort. Aan orde komen de Code of Conduct van de NOB, de verharding van de relatie met de Belastingdienst en de ontwikkelingen op het gebied van horizontaal toezicht.

- 5** NOB-position paper wetsvoorstel Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer.

- 5** PE-seminar 'Staatssteun: gevolgen van de Starbucks-zaak voor de praktijk'.

- 6** De NOB bestaat 65 jaar!

- 6** PE-cursus 'Aanmerkelijk belang en de Terbeschikkingstellingsregeling'.

- 6** Drie leden van de kerngroep Nederland Investeringsland (Brunner, Melzer en Visser) maken deel uit van de NOB-afvaardiging die in Den Haag overleg voert met een VNO-NCW-delegatie over het fiscale vestigingsklimaat, de investeringsagenda en daarnaast over de Code of Conduct van de NOB.

- 6** SOB-bestuursvergadering in de Muiderpoort.

- 7** Docentendiner. Omdat de NOB 65 jaar bestaat vindt het diner plaats op een bijzondere locatie: in Artis.

- 7/8** 49ste Fiscale Conferentie 'Omzetbelasting'. Conferentieleader is prof. dr. H.W.M. (Herman) van Kesteren (PwC en hoogleraar belastingrecht Tilburg University).

- 8** NOB-reactie op de internetconsultatie Aanwijzing van laagbelastende staten 2020.

- 12** NOB/NVAB seminar 'Woonplaatsonderzoek'.

- 12** Vergadering van de sectie Tax Assurance.

- 13** PE-cursus 'Belastingen op vastgoed & milieu'.

- 13** Vergadering van de sectie Douane in de Muiderpoort.

- 14 De NOB maakt, mede namens RB en SRA, opnieuw bezwaar bij staatssecretaris Snel tegen het wetsvoorstel openbaarmaking vergrijpboetes.
- 14 De activiteitencommissie van de JOB organiseert het jaarlijkse bowlingevent in Amsterdam.
- 14 PE-cursus 'ATAD 2 en de Nederlandse implementatiewetgeving'.
- 15 Ledenbijeenkomst in de Koninklijke Industriële Groote Club in Amsterdam. Het bestuur wisselt met de leden van gedachten over de Code of Conduct.
- 19 PE-cursus 'Financiële instrumenten, met name opties e.d., als onderdeel van fiscale advisering'.
- 21 PE-vaardigheidstraining 'Overtuigen en beïnvloeden' (herhaling).
- 22 NOB-reactie op de internetconsultatie Omvorming van de salderingsregeling voor kleinverbruikers.
- 25 Voorzitter Zoetmulder en bestuurslid Visser bezoeken een bijeenkomst bij het ministerie van Financiën voor een tussentijdse review van het Financiën-project 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel'. Centraal staat de vraag of de inventarisatie van de knelpunten op weg naar een beter stelsel die in een eerder stadium werd gemaakt – en waarmee een volgend kabinet aan de slag moet – compleet is.
- 26 Vergadering van de sectie Tax Technology in de Muiderpoort.
- 26 Bijeenkomst in de Muiderpoort met een aantal vertegenwoordigers van bij de NOB aangesloten advocatenkantoren om van gedachten te wisselen over de Code of Conduct van de NOB.
- 26 JOB-lezing 'Holdingproblematiek in de omzetbelasting'. Inleider is mr. R. (Ronald) Bergenhenegouwen.
- 27 PE-cursus 'Renteaftrek vpb – ATAD en spoedmaatregel fiscale eenheid'.
- 27 De NOB DilemmaApp publiceert het tachtigste beroepsdilemma. De app is ca. 2.800 keer gedownload.
- 28 De nieuw opgerichte Klankbordgroep aspirant-leden komt voor de eerste keer bijeen. De groep is opgericht om de aansluiting tussen de SOB en de aspirant-leden te verstevigen. Gesproken wordt onder meer over het plaatsingsproces voor de cursussen en het niveau van de specialistencursussen. Onderzocht gaat worden of het mogelijk is de aanwezigheid op locatie digitaal te registreren zodat niet meer met presentielijsten hoeft te worden gewerkt.
- 27/28 Summer School voor bedrijfsfiscalisten (herhaling).
- 28/29 Vijftigste Fiscale Conferentie! Thema: 'Fiscale Eenheid'. Conferentieleader is prof. dr. mr. G.W.J.M. (Gérard) Kampschöer (hoogleraar Fiscale Economie Universiteit van Amsterdam).
- 29 Borrel voor de leden in de regio Noord (Groningen, Friesland, Drenthe en Flevoland).
- 29 NOB-reactie op de internetconsultatie wijziging Besluit proceskosten bestuursrecht.
- DECEMBER**
- 4 MOB-lezing 'Het nieuwe rulingbeleid'. Inleiders zijn drs. J.F. (Judith) Jansen en mr. M.C. (Martin) de Graaf.
- 4 NOB-reactie op de internetconsultatie Wet minimumbeloning zelfstandigen en zelfstandigenverklaring.
- 5 NOB-reactie op de internetconsultatie Wet amicus curiae ('meedenkers') en kruisbenoemingen hoogste bestuursrechtspraak.
- 5 Het ministerie van Financiën heeft de NOB gevraagd te reageren op een questionnaire van de OECD inzake de 'Reduce of tax compliance burdens for SMEs'. De reactie van de NOB – die tot stand is gekomen met medewerking van de kantoren Asjes-Bisseling, Baker Tilly, BDO, Bource-Snikkenburg en Grant Thornton – wordt verstuurd en op de website gepubliceerd.
- 6 Bestuursleden Brunner en Visser maken namens de kerngroep Nederland Investeringsland deel uit van de NOB-delegatie die op het ministerie van Financiën spreekt met de adviescommissie belastingheffing multinationals.
- 6 NOB-reactie op de internetconsultatie Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen.

-
- 6** Internationaal wordt hard gewerkt aan voorstellen voor belastingheffing in de digitale economie. Nu die voorstellen steeds concreter worden is het ook aan de Nederlandse politiek om zich daar een oordeel over te vormen. De NOB publiceert een document dat bedoeld is om de nodige achtergrond te geven.
- 10** In de laatste live-uitzending van Tax Talks (Sdu) van 2019 vindt een terugblik plaats op het afgelopen jaar. Voorzitter Zoetmulder zit aan tafel.
- 10** Vergadering van de sectie Transfer Pricing in de Muiderpoort.
- 11** Het ministerie van Financiën en het ministerie van Justitie overleggen met het BFT, de KNB, de NOvA en de NOB over de vraag wat de verschillende beroepsgroepen in de context van de Panama Papers verstaan onder 'maatschappelijk betamelijk handelen'. Er wordt onder meer aandacht besteed aan de vraag: hebben de Panama Papers binnen uw beroepsorganisatie tot een discussie en eventueel tot aanpassingen van interne reglementen of gedragscodes geleid? Algemeen directeur Henk Koller vertegenwoordigt de NOB.
- 11** De kerngroep Nederland Investeringsland levert een bijdrage aan het artikel 'Kabinet zoekt de rek in de winstbelasting' dat *Het FD* publiceert.
- 12** JOB-lezing 'Ontwikkelingen van de OECD Digitalization of the Economy Papers'. Inleider is mr. A. (Ahmet) Çeliktas.
- 12** Vergadering van de sectie Transfer Pricing in de Muiderpoort.
- 13** NOB-afgevaardigden Brunner, Kok, Veldhuizen, Visser en Zoetmulder krijgen van het ministerie van Financiën gelegenheid om de brief aan de Adviescommissie belastingheffing van multinationals van 25 juli 2019 en de aanvullende notitie van 30 september 2019 mondeling toe te lichten.
- 17** Een NOB-delegatie overlegt op het ministerie van Financiën met vertegenwoordigers van de afdeling Winst van de directie Directe Belastingen over drie onderzoeken van het ministerie in de Vpb-sfeer: toepassing van de deelnemingsvrijstelling, het arm's length-beginsel in bepaalde situaties en het fiscale kwalificatiebeleid voor (buitenlandse) rechtsvormen. De NOB-afvaardiging bestaat uit Nolten, Elink Schuurman, Van der Jagt en Zoetmulder.
- 19** Overleg met de Belastingdienst over de 'doorontwikkeling horizontaal toezicht'. De NOB wordt vertegenwoordigd door de bestuursleden Asjes, Mook en Visser. Namens de sectie Tax Assurance zijn aanwezig: F. (Frans) Cremers RA, mr. R.P.F.M. (Rutger) Hafkenscheid, mr. J. (Koos) van der Kemp, mr. A.G.P. (Arjan) van Oosten, mr. M. (Martin) Rabenort en drs. E.M. (Ellen) Silverentand.
- 20** Het ministerie van Financiën nodigt K. Bangma (FNV), A.Z. Merkies (Tax Justice), Sinke (VNO-NCW) en Zoetmulder (NOB) uit voor overleg over een te organiseren conferentie over BEPS 2.0.
- 31** De NOB heeft 5.312 leden; dat is 125 meer dan op 1 januari 2019.

BESTUUR

mr. B.R. Zoetmulder, *voorzitter*

portefeuille:

Public Relations/communicatie
Strategie

mr. N.C. Boef, *secretaris*

portefeuille:

Belastingpoort
Bureau NOB
Commissie van Beoordeling

mr. J.A.R. van Eijnsden,
penningmeester

portefeuille:

Commissie Beroepszaken, *voorzitter*
Kerngroep Rechtsbescherming/
rechtszekerheid, *voorzitter*
Tuchtrechtspraak

mr. P.J.L. Asjes

portefeuille:

Becon-overleg Belastingdienst
Kantoren met minder dan 15 leden

mr. drs. S.D. Brunner

portefeuille:

CFE
Kerngroep Nederland
Investeringsland, *voorzitter*
Rapporteur Sectie IFZ

mw. drs. S. Dikmans

portefeuille:

Jaarcongres, *voorzitter*
Orde/nieuwsbrief
Overleg advocatenkantoren

mr. N. de Haan

portefeuille:

Jaarcongres
Jonge Orde van Belastingadviseurs
Medior Orde van Belastingadviseurs

mr. M.J. van Iersel

portefeuille:

Sectie bedrijfsfiscalisten, *voorzitter*

mr. J.A. Mook

portefeuille:

Horizontaal Toezicht (MKB)
Middelgrote kantoren

mw. mr. S.P. Raaijmakers

portefeuille:

Jaarcongres
Vrouwennetwerk

prof. dr. S.A. Stevens

portefeuille:

Permanente Educatie
Overleg met universiteiten en
fiscale studentenverenigingen
Stichting Opleiding
Belastingadviseurs, *voorzitter*

mr. E.A. Visser

portefeuille:

Commissie Wetsvoorstellen
Digitale Economie
Horizontaal Toezicht (GO)

RAAD VAN TUCHT

mw. mr. L.F. Gerretsen-Visser,
voorzitter

mr. dr. D.A. Verburg, *plv.*
voorzitter

mw. mr. drs. M.M. Breij, *griffier*

mw. mr. L.A. Jehee, *plv. griffier*

NOB-leden

mw. mr. L.D.L. Bles-Temme

mr. G. Bout

mr. W.A. Dijkstra

drs. P.H.M. Flipsen

drs. J.N.P. Grimbergen

drs. J.M.M. Hazewinkel

mr. J.J. Klufft MRE

drs. T.J. Noordermeer

Externe leden

mw. mr. dr. N. Djebali

mr. T.K. Lekkerkerker

mw. mr. dr. F.G.F. Peters

mw. mr. drs. C.T.P.M. Zandhuis

RAAD VAN BEROEP

prof. mr. M.E. van Hilten,
voorzitter

prof. dr. A.O. Lubbers, *plv. voorzitter*

mr. R. Marchal, *griffier*

NOB-leden

mr. M.A. de Kleer

mr. C.D.E.J. Nijman

mr. W.A. Paardekooper

mw. mr. C. Zegers

Externe leden

mw. mr. M. Harthoorn

mr. drs. P.C. van der Vegt

COMMISSIES

Commissie van Beoordeling

mr. J.C. Verschuur, *voorzitter*
mw. drs. I.J.M. Allemekinders-Pols
mr. N.C. Boef
mr. P.E. Halprin
mr. drs. J.H.A.M. van Helvoirt
mr. N.P. Prins
mr. M.C. Schrauwen
mr. M.M. Vogel
dr. F.M. Werger

mw. mr. A. Piksen, *secretaris*

Commissie Beroepszaken

mr. J.A.R. van Eijdsden, *voorzitter*
mr. D.G. Barmentlo
mr. O. Brands
mr. W.J.D. Gohres
mr. G.J. den Hartog
mr. Th.A. Huiskes
drs. A.G. Jimmink
mr. S. Kloosterhof
mr. T.H.B. de Monchy
mr. P.A.Th. van Oppen
mr. C.J.F. Warner

mw. mr. E. Schouten, *secretaris*

Commissie Wetsvoorstellen

drs. R.A. van der Jagt, *voorzitter*
mr. P.A. Anthoni, *secretaris wetgeving*
prof. mr. J.W. Bellingwout
prof. mr. dr. A.C.P. Bobeldijk
mw. mr. B.E.M. den Boer - Drinkenburg, *secretaris wetsuitvoering*
mr. J.H. Elink Schuurman
drs. M.J.A.M. van Gijlswijk
E.P. Hageman LLM
prof. dr. E.J.W. Heithuis
prof. dr. S.J.C. Hemels
prof. mr. dr. Q.W.J.C.H. Kok
mw. dr. C.L. van Lindonk
drs. C. Overduin
drs. W.H. Peters
mr. M.H.C. Ruijschop
mr. E.B. van der Stok
mr. E.A. Visser

Commissie Prejudiciële Vragen

mr. F.R. Herreveld, *voorzitter*

mr. P.A. Anthoni
mw. mr. B.E.M. den Boer-Drinkenburg
drs. R.A. van der Jagt

Medior Orde van Belastingadviseurs

mr. drs. P.B.N. van Os, *voorzitter*
mw. M.C. de Koning-Wedema LLM
mw. L. Koot LLM
mw. mr. A.M. Oudemans
Y.A. Schuerman LLM
mr. J.M.W. van Walsem
mr. S.S.C. Wijsman

Jaarcongrescommissie

mw. drs. S. Dikmans, *voorzitter*
mw. A. Deijs
mr. Th. Groeneveld
mr. N. de Haan
mr. J.G. Kuiper
mr. drs. P.B.N. van Os
mw. L.A. van Rij LLM
drs. J.M. van Trig

SECTIES

Sectie Bedrijfsfiscalisten

mr. M.J. van Iersel, *voorzitter*
mw. mr. F.E. Beijdorff
mr. M.I. Friedman
mr. drs. R. Grotendorst
mw. mr. A.A.H. Hogeveen
mr. J.R. van der Linden
mr. J.A.P. Rijnen

Sectie Digitale Economie

mr. J.B. Schober, *voorzitter*
mw. drs. S. Goldfarb
drs. R.A. van der Jagt
mr. S. Kuijper
prof. dr. mr. M.M.W.D. Merckx
mr. M. van de Ven
mr. E.A. Visser

prof. dr. mr. M.F. de Wilde,
secretaris

Sectie Douane

mw. mr. C.S. Buysing Damsté,
voorzitter
mw. mr. G. van Dam
mw. mr. E.M. van Doornik
mr. J.A.H. Hollebeek
mr. B.J.A. Kalshoven

prof. dr. W. de Wit

mw. S. Ng MSc, *secretaris*

Sectie estate planning

prof. dr. F. Sonneveldt, *voorzitter*
mr. J.M. Bom
drs. R.T.R. Hoppenreijns
mw. mr. N. Idsinga
mr. R.L.M.C. Janssen
mr. A.P.F. Keijbets
dr. J.H.M. Nieuwenhuizen
mw. mr. M.M.J. Schuurman-van Nifterik
mw. mr. W.S.C. Terlouw
mr. M.C. van Tol
mw. mr. S.A.M. de Wijkerslooth-Lhoëst
mw. mr. M.A.W.M. Wesselink, *jong lid*

mr. P.A. Broeksma, *secretaris*

Sectie Europees Fiscaal Recht

drs. B.J. Kiekebeld, *voorzitter*
drs. H.C. Brouwer
mr. N. de Haan
drs. R.A. van der Jagt
J.J.A.M. Korving LLM
mr. S.R. Panoram
prof. dr. mr. F.P.G. Pötgens
A.W. Ravelli LLM
mr. D.E. van Sprundel
prof. dr. H. Vermeulen
prof. dr. D.M. Weber

prof. dr. mr. D.S. Smit, *secretaris*

Sectie Formeel Belastingrecht

mr. F.R. Herreveld, *voorzitter*
mr. D.G. Barmentlo
mr. F.G. Barnard
mw. S. Ben Taleb, *jong lid*
mr. R.A. de Boer
mw. mr. B.E.M. den Boer-Drinkenburg
mw. mr. drs. R.M. Bos - Schepers
mr. B.J.G.L. Jaeger
mr. A.S. Kuijper, *jong lid*
mw. mr. W.E. Nent
mr. T.H.A. Noë
mr. M. Sanders
mr. drs. R. van Scharrenburg
mr. dr. L.C.A. Wijsman
mw. mr. drs. A.G. Haasnoot - Smulders, *secretaris*

Sectie Internationale Fiscale Zaken

mr. A. Nolten, *voorzitter*
prof. mr. J.W. Bellingwout
mr. J.C.M. Bertrams
mr. drs. P. Boonstra
drs. P.H.M. Flipsen
mr. drs. J.H.D. Klink
mw. mr. M.E. Lukkien
drs. T.J. Noordermeer
mr. W.M.M. Veldhuizen
mr. drs. W.J.W. Vosse
mr. J. van der Zande

L.J. Luijks MSc, *secretaris*

Sectie Lokale en milieuheffingen

mr. B.S. Kats, *voorzitter*
mr. R. van den Berg
mr. S. Bosma
S. Hubregtse MSc
mw. drs. O.M. Menger
drs. C.S. Oude Lohuis

mw. mr. V.F. Drok, *secretaris*

Sectie Loonbelasting en Sociale Verzekeringen

mr. A.A.W. Langevoord, *voorzitter*
mw. mr. L.A. Bource
mr. R.J. Brink
mw. mr. T. El Ouardi
drs. H.J.P. Keersop
mr. A.L. Mertens
mr. J. Post, *jong lid*
mr. J.B. Rietveld
mw. mr. A.C. Smale, *jong lid*
mr. J.J.F. Stormmesand
mr. L. Stouten
mr. R.H.R. Vliese
dr. F.M. Werger

mw. mr. J.W.H. Nietveld, *secretaris*

Sectie Omzetbelasting

prof. dr. H.W.M. van Kesteren, *voorzitter*
mr. J.M. Benard
mr. H. Hop
mr. M. Morawski, *jong lid*
mr. L. Neitzell de Wilde
prof. dr. G.J. van Norden
mw. mr. T.G. Perié
mr. J. Sanders

mr. P.J.B.G. Schrijver
drs. M.M.G.A. Voets
mw. F.Y. Weeber MSc, *jong lid*
prof. dr. W. de Wit

mw. L. Kluvers MSc, *secretaris*

Sectie Pensioenen

mr. dr. G.M.C.M. Staats, *voorzitter*
dr. B. Dieleman
drs. M.J. Hayes
mr. B. Starink
drs. J.A. Stigter
mr. C.H.M. Walschot
mw. drs. N.M. Winter

mr. C.R. Meier Mattern, *secretaris*

Sectie Tax Assurance

mr. M. Rabenort, *voorzitter*
F.W.J. Cremers RA
mr. S.L. Derksen
mr. M. Groen
mr. R.P.F.M. Hafkenscheid
mw. mr. S.S. de Jong-Wester
mw. R.J.M. Kamphuis MSc, *jong lid*
mr. J. van der Kemp
mw. S.A.A. Lubbe MSc, *jong lid*
mr. A.G.P. van Oosten
drs. E.M. Silverentand

mw. mr. I.T. van den Berg, *secretaris*

Sectie Tax Technology

mw. mr. S. de Nooijer-Kouwenhoven, *voorzitter*
mr. E.P.J. Dankkaart
mr. J.N.T. van Ditzhuijsen
mr. M.B. de Groot
mr. R.P.F.M. Hafkenscheid
mr. D. Kroesen
mr. G.J. Plomp
H.J. Remmelts LLM
mw. J.G.M. van Twisk MSc

mr. M.C.A. Bijleveld, *secretaris*

Sectie Transfer Pricing

mr. M. van der Breggen, *voorzitter*
mr. J.K.H. van Dam
drs. J.A. Dijkman
A.S.A.C. van der Heijden MSc, *jong lid*

mr. M.J.M. Heijenrath
dr. C.S.J. Jie-A-Joen
mr. P.W. van Meeuwen
mr. H.D. Oosterhoff
A. Russo LLM
D.P. Siero MSc
mr. R.A.M. Sinx
mr. F.C. Vinks
mr. J.J.G. van der Zwaan

mw. mr. B.R. de Moor, *secretaris*

OVERIGE GREMIA**Kerngroep Nederland
Investeringsland**

mr. drs. S.D. Brunner, *voorzitter*
mr. A. Nolten
drs. R.A. van der Jagt
mr. A.W. Aust
prof. mr. J.W. Bellingwout
mr. M. Buckers
mr. M.L. van Kempen
drs. A.C. van der Linde
drs. M. Melzer
mr. J.A. Mook
mr. H.D. Oosterhoff
mr. E.A. Visser

mw. mr. A.M. Oudemans, *secretaris*

**Kerngroep Rechtszekerheid
en Rechtsbescherming**

mr. J.A.R. van Eijdsden, *voorzitter*
mr. D.G. Barmentlo
mw. mr. drs. R.M. Bos-Schepers
mr. P.E. Halprin
mr. N. van den Hoek
mw. mr. N. Idsinga
mr. drs. I.G. Kuipers
mr. R.J. de Voogd
mw. mr. R. Waaijer

mr. R.K. Bane, *secretaris*

Tax Policy Groep

mr. B.R. Zoetmulder, *voorzitter*
mr. N.C. Boef
mr. drs. S.D. Brunner
mr. J.A.R. van Eijdsden
drs. R.A. van der Jagt
mr. E.A. Visser

Werkgroep Handhavingsstrategie

mr. E.A. Visser, *voorzitter*
mr. P.J.L. Asjes
mr. D.G. Barmantlo
mr. M.J. van Iersel
mr. S. Kloosterhof
mr. J.G. Kuiper
mr. J.A. Mook
mr. M. Rabenort

mw. mr. E. Schouten, *secretaris*

Klankbordgroep Kantoren met minder dan 15 leden

mr. P.J.L. Asjes, *voorzitter*
mr. A.S.M. van Balen
mr. J. van den Beldt
mr. M.H.P. Bilars
mr. J.W.J. Bosland
mw. mr. L.A. Bource
mr. C.G. Dijkstra
mr. P. Drubbel
mr. C.F. Greeven
mr. J.L.A.M. de Jong
mw. mr. E.M. Röben
mr. J.W. Rompen
mw. mr. W.M.E. van Sandick
mr. M.I. Veldhuijzen
drs. M.A. Wiebes

Klankbordgroep Middelgrote kantoren

mr. J.A. Mook, *voorzitter*
mw. mr. L.D.L. Bles-Temme
mr. S.R.H. Buytendijk
mr. drs. J.F.A. Kuijpers
drs. C.H.M. Leenders
mr. R.H.M. Loves
mr. M.B. Lucas Luijckx
mr. J.D. van der Meulen
drs. G.J.M.M. Ruijter
drs. R.F. Stam
dr. J. van Strien
drs. M.J.A. van der Weerden

Vrouwennetwerk

mw. R. Bareman MSc, *voorzitter*
mw. mr. S.P. van Dijk-Raaijmakers
mw. mr. M.E. Kleinjan
mw. mr. L.E. Pakasi, *secretaris*
mw. M. Ruigrok LLM
mw. mr. R.I.E. Veldema
mw. mr. C. Zegers, *penningmeester*

DE JONGE ORDE VAN BELASTINGADVISEURS (JOB)

Bestuur

mw. mr. M.C.W. van der Endt, *voorzitter*
mr. L.C.S. Westerveld, *secretaris*
mw. mr. A.H. Verdonk, *penningmeester*
mw. mr. L. Batenburg de Jong
mw. mr. L. Bergwerff
drs. L.J. van Drie
mw. A. Klaver LLM

Commissie Vaktechniek

mw. L. Bergwerff, *voorzitter*
mw. mr. R.A.R.B. Beumers
mr. M.N.W. Dekker
mr. E. Humme
mr. N. Ivanovic
M. Lahraoui – LLM
M. El Manouzi LLM
mr. V. Mosewi
H.M.M.M. van Oosterhout MSc
mw. mr. E.J.M. Roosendaal
mr. L.P.A.J. van de Walle
mw. S. Yüksel LLM

Activiteitencommissie

mw. A. Klaver LLM, *voorzitter*
J. Boks LLM
mw. mr. I. Bosman
S.J.A.N. Huizinga LLM
J.F.J. Jiskoot LLM
mw. A. Schalkwijk MSc
mw. mr. A.H. Verdonk

VERTEGENWOORDIGINGEN

Beconoverleg

mr. P.J.L. Asjes
drs. H.J. Binnema

Confédération Fiscale Européenne (CFE)

mr. D.G. Barmantlo, *General Assembly en Professional Affairs Committee*
mr. M.C.A. Bijleveld, *Tax Technology Committee*
mr. S.D. Brunner, *Fiscal Committee, direct taxes*
mw. mr. M.C.W. van der Endt, *New Tax Professional Group*
drs. P.H.M. Flipsen, *deputy*

delegate Fiscal Committee, direct taxes
mr. W.J.D. Gohres, *lid van de Executive Board van de CFE en voorzitter Professional Affairs Committee*
mr. H. Koller, *General Assembly*
mr. drs. P.B.N. van Os, *New Tax Professional Group*
mw. mr. T.G. Perié, *Fiscal Committee, indirect taxes*

Digicom-overleg

mw. mr. L.H. Bakker
drs. H.J. Binnema
drs. A.H.M. Vredenburg

Standard Business Reporting (SBR)

mr. N.C. Boef, *SBR Beraad*
mw. mr. I.H.M. Egberts, *Stuurgroep Auditfile*

Consortium Nederlandse Fiscale Leerstukken Taxonomie

drs. R.A. van der Jagt
drs. C. Overduin

Voorzitters/directeurenoverleg

mr. B.R. Zoetmulder
mr. H. Koller

PARTICIPANTEN:

de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants
de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie
de Nederlandse Orde van Advocaten
de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

REDACTIE ORDE

mw. drs. S. Dikmans, *voorzitter*
mr. J. van den Beldt
mw. J.M.G.E. Evers MSc
mw. mr. T. El Ouardi
mw. A.L. van Rij LLM
mw. mr. L.M.J. Sangster
mw. mr. C. Zegers

ERELEDEN

mr. F.H.J. Sobels
mr. drs. S.A.W.J. Strik

BUREAU NOB

mr. Henk Koller: *directeur*

mr. Alexandra Piksen: *directeur juridische zaken / secretaris Commissie van Beoordeling*

Angelique van Streepen-van Woerden: *directeur opleidingen / bestuurssecretaris*

Jasmina Assakali: *telefoniste / medewerker secretariaat*

Nalan Baykal: *secretaresse van de directeur opleidingen en de bestuurssecretaris*

Juanita Cardalda: *directiesecretaresse*

Julia Dondokha: *administratief medewerker juridische afdeling*

Denise Hoogendoorn: *secretaresse van de directeur opleidingen en de bestuurssecretaris*

Evelien Kolle: *secretaresse juridische afdeling*

Maurice Kramer: *administrateur*

Dionne Krom: *administratief medewerker juridische afdeling*

Simone de Laat-van Breemen: *financieel medewerker*

drs. Catelijne van Melle: *functioneel beheerder*

mr. Ellen Schouten: *secretaris Commissie Beroepszaken*

Sandra Wolff: *office manager*

de Muiderpoort

Sarphatistraat 500, 1018 AV Amsterdam

Postbus 2977, 1000 CZ Amsterdam

Telefoon: 020-5141880

e-mail: nob@nob.net

www.nob.net

Cijfers NOB

LEDENTAL 1970-2019

DATUM	TOTAAL	AANWAS	AFNAME	SALDO
1-1-1970	119	22	3	19
1-1-1971	138	25	5	20
1-1-1972	158	15	4	11
1-1-1973	169	23	1	22
1-1-1974	191	35	7	28
1-1-1975	219	26	5	21
1-1-1976	240	19	10	9
1-1-1977	249	51	6	45
1-1-1978	294	32	11	21
1-1-1979	315	38	12	26
1-1-1980	341	65	10	55
1-1-1981	396	57	9	48
1-1-1982	444	76	9	67
1-1-1983	511	102	13	89
1-1-1984	600	100	20	80
1-1-1985	680	96	26	70
1-1-1986	750	161	28	133
1-1-1987	883	175	25	150
1-1-1988	1033	206	24	182
1-1-1989	1215	101	36	65
1-1-1990	1280	239	41	198
1-1-1991	1478	341	87	254
1-1-1992	1732	231	83	148
1-1-1993	1880	287	147	140
1-1-1994	2020	241	179	62
1-1-1995	2082	280	159	121
1-1-1996	2203	359	187	172
1-1-1997	2375	370	121	249
1-1-1998	2624	477	198	279
1-1-1999	2903	265	138	127

DATUM	TOTAAL	AANWAS	AFNAME	SALDO
1-1-2000	3030	377	123	254
1-1-2001	3284	448	197	251
1-1-2002	3535	394	181	213
1-1-2003	3748	406	253	153
1-1-2004	3901	274	153	121
1-1-2005	4022	299	296	3
1-1-2006	4025	332	249	83
1-1-2007	4108	357	217	140
1-1-2008	4248	365	196	169
1-1-2009	4417	342	230	112
1-1-2010	4529	367	225	142
1-1-2011	4671	365	231	134
1-1-2012	4805	393	267	126
1-1-2013	4931	172	230	-58
1-1-2014	4873	359	367	-8
1-1-2015	4865	398	333	65
1-1-2016	4930	393	300	93
1-1-2017	5023	367	293	74
1-1-2018	5097	397	307	90
1-1-2019	5187	455	330	125
1-1-2020	5312			
Gewone leden	3270			
Aspirant-leden	1192			
Bedrijfsfiscalisten	720 ¹			
Ereleden	2			
Buitengewone leden	128			
Totaal	5312			

(1) Bedrijfsfiscalisten die gewoon lid zijn

VERDELING MANNEN EN VROUWEN per 1 januari 2020

	MANNEN	VROUWEN	TOTAAL
Gewone leden	2367	903	3270
Aspirant-leden	715	477	1192
Bedrijfsfiscalisten	505	215	720
Ereleden	2		2
Buitengewone leden	120	8	128
totaal			5312

GEWONE NOB-LEDEN NAAR LEEFTIJD per 1 januari 2020

	< 35	35-45	46-65	> 65	TOTAAL
Gewone leden	1018	1059	1169	24	3270

NOB-LEDEN PER KANTOOR (≥10) per 1 januari 2020

	GEWOON	ASPIRANT	TOTAAL
EY	368	178	546
PwC	350	180	530
Deloitte Belastingadviseurs BV	351	178	529
Meijburg & Co	254	86	340
BDO Belastingadviseurs	210	98	308
Loyens & Loeff NV	150	66	216
Mazars	100	24	124
RSM	60	28	88
Baker Tilly	68	18	86
Grant Thornton Accountants en Adviseurs B.V.	54	18	72
Accon AVM Adviseurs & Accountants	39	17	56
Baker & McKenzie Amsterdam NV	37	15	52
MTH accountants & adviseurs B.V.	33	10	43
WVDB Belastingadviseurs	28	9	37
Crowe Foederer B.V.	30	6	36
HVK Stevens Belastingadvies	20	10	30
Atlas Fiscalisten N.V.	21	8	29
Pereira BV	17	10	27
Koenen en Co Belastingadviseurs	20	5	25
KroeseWevers	23	2	25
PKF Wallast	17	8	25
Taxperience N.V.	20	5	25
Houthoff	13	9	22
Taxand Nederland BV	17	4	21
CROP belastingadviseurs	18	2	20
Joanknecht	14	6	20
Wesselman Accountants Adviseurs	16	3	19
AKD N.V.	14	4	18
Stibbe B.V.	12	6	18
Baat accountants & adviseurs	11	5	16
Visser & Visser Belastingadviseurs B.V.	11	5	16
De Brauw Blackstone Westbroek	9	6	15
Londen & Van Holland Belastingadviseurs	12	3	15
Ruitenburg adviseurs & accountants	13	2	15
Dentons Europe LLP	10	4	14
Dirkzwager legal & tax	10	4	14
JAN© Accountants & Belastingadviseurs	12	2	14
Quantera Global B.V.	8	5	13
VANLOMAN	7	6	13
DLA Piper Nederland N.V.	9	3	12
NautaDutilh	7	5	12
STP Tax Lawyers	10	2	12
Taxture	11	1	12
TEKZ Belastingadviseurs B.V.	11	1	12
Allen & Overy	6	5	11
Van Campen Liem	10	1	11
Arcagna	10	0	10
Crowe Peak	9	1	10
Hamelink & Van den Tooren N.V.	8	2	10
Overige kantoren			818
Bedrijfsfiscalisten			720
Ereleden			2
Buitengewone leden			128
Totaal			5312

NOB-LEDEN PER PLAATS (≥10) per 1 januari 2020

	GEWOON LID	ASPIRANT LID	BEDRIJFS SPECIALISTEN ²	TOTAAL
Alkmaar	29	11	0	40
Almere	7	2	6	15
Alphen aan den Rijn	17	3	3	23
Amersfoort	13	1	16	30
Amstelveen	193	75	15	283
Amsterdam	1024	459	208	1691
Apeldoorn	15	2	5	22
Arnhem	67	29	5	101
Breda	54	22	10	86
Bussum	9	1	1	11
Cappelle aan den IJssel	13	3	1	17
Delft	10	3	4	17
Den Bosch	39	10	4	53
Den Haag	116	26	58	200
Doetinchem	12	1	1	14
Dordrecht	5	4	5	14
Eindhoven	195	89	12	296
Enschede	27	3	0	30
Gouda	16	5	1	22
Groningen	30	16	2	48
Haarlem	30	9	1	40
Heerlen	8	4	0	12
Helmond	15	2	0	17
Hengelo	6	4	0	10
Hilversum	7	0	7	14
Hoevelaken	12	3	0	15
Hoofddorp	8	2	25	35
Leeuwarden	9	2	0	11
Leiden	7	2	14	23
Maastricht	49	15	4	68
Nijmegen	20	8	3	31
Purmerend	8	1	1	10
Rijswijk	18	7	7	32
Roermond	15	5	0	20
Roosendaal	10	2	0	12
Rosmalen	12	2	0	14
Rotterdam	519	221	41	781
Schiphol	9	5	28	42
Tilburg	31	8	1	40
Utrecht	93	26	39	158
Veenendaal	11	7	0	18
Venlo	16	3	3	22
Waalre	28	13	0	41
Woerden	9	1	0	10
Zaandam	5	1	6	12
Zeist	9	0	13	22
Zwolle	43	8	5	56
Overige plaatsen				438
Buitengewone leden				128
Ereleden				2
Subtotaal				5147
Bedrijfsfiscalisten overige plaatsen				165 ²
Totaal				5312

(2) Bedrijfsfiscalisten die gewoon lid zijn

COMMISSIE WETSVORSTELLEN

	2019
Wetscommentaren	10
Commentaren nav consultaties	17
Commentaren nav conceptbeleidsbesluiten *	21
Overige commentaren	3

* De NOB ontvangt regelmatig, op vertrouwelijke basis, concept fiscale beleidsbesluiten van de staatssecretaris van Financiën voor commentaar. Deze worden door de Commissie Wetsvoorstellen en/of de specialistensecties van de Orde bekeken en zo nodig van commentaar voorzien. Ook dit commentaar is vertrouwelijk. Het ministerie van Financiën heeft laten weten de commentaren op de conceptbesluiten zeer te waarderen. De Commissie Wetsvoorstellen is over het algemeen tevreden over de wijze waarop het NOB-commentaar wordt meegenomen in de definitieve versie van het conceptbesluit.

RAAD VAN TUCHT

	2019
Inkomst nieuwe klachten in 2019	11
(waarvan 1 niet in behandeling genomen klacht)	
Aantal klachten ingetrokken in 2019:	3
(waarvan 1 klacht ingediend in 2018)	
- aantal klachten ingetrokken in 2019 na bemiddeling:	0
- aantal klachten ingetrokken in 2019 na mediation:	0
- aantal klachten ingetrokken in 2019 zonder bemiddeling/mediation:	3

	2019
Aantal uitspraken in 2019	5
(waarvan 3 uitspraken van een klacht ingediend in 2018)	
- aantal gegrond verklaarde klachten, met maatregel:	1
- aantal gegrond verklaarde klachten, zonder maatregel:	0
- aantal gedeeltelijk gegrond verklaarde klachten, met maatregel:	3
- aantal gedeeltelijk gegrond verklaarde klachten, zonder maatregel:	0
- aantal ongegrond verklaarde klachten:	1

RAAD VAN BEROEP

	2019
Inkomst nieuwe beroepen in 2019	6
Aantal ingetrokken beroepen	1

	2019
Aantal uitspraken in 2019	3
(waarvan 2 uitspraken met betrekking tot beroepen ingediend in 2018)	
Aantal verworpen (ongegrond verklaarde) beroepen	2
Aantal vernietigde uitspraken	1

Alle geanonimiseerde uitspraken van de Raad van Tucht en Raad van Beroep zijn te raadplegen op de website van de NOB: <https://www.nob.net/tuchtrecht>

Het bestuur brengt graag de volgende uitspraken in het bijzonder onder de aandacht.

Uitspraak Raad van Tucht 14 juli 2019 (T 380):

Een lid heeft werkzaamheden verricht voor persoonlijke aangelegenheden van de (inmiddels voormalige) bestuurder van een cliënt en die werkzaamheden bij de cliënt in rekening gebracht. Het lid handelde hiermee in strijd met de eer en waardigheid van het beroep van belastingadviseur. De cliënt had hier geen toestemming voor gegeven. Dat de declaraties steeds werden betaald door de cliënt en dat andere leveranciers ook voor privé werkzaamheden aan de cliënt mochten declareren is een te dunne basis om toestemming aan te nemen. Het lid had zich in strijd met de Wwft niet goed genoeg verdiept in de vraag wie de cliënt was voor de betreffende werkzaamheden. De Raad van Tucht legt een waarschuwing op.

Uitspraak Raad van Beroep 1 april 2019 (B 102) tegen de uitspraak van de Raad van Tucht van 14 februari 2018 (T 367):

Een lid laat zich machtigen en verricht fiscale werkzaamheden zonder daarvoor een honorarium te vragen. Er was ook geen formele opdracht verstrekt. De Raad van Tucht gaat er van uit dat in zo'n geval de werkzaamheden niet worden verricht in de hoedanigheid van belastingadviseur en dat er ook geen sprake is van een klantrelatie. De Raad van Tucht toetst daarom marginaal aan de eer en waardigheid. Bij een marginale toetsing is slechts sprake van schending van de eer en waardigheid als het handelen daarmee zozeer in strijd is dat de beroepsgroep hierdoor in diskrediet wordt gebracht. De Raad van Beroep is echter van oordeel dat een machtiging op zijn minst de schijn van een klantrelatie meebrengt en dat het al dan niet ontvangen van honorarium daarbij niet relevant is. De Code of Conduct is daardoor integraal van toepassing. De Raad van Beroep legt een waarschuwing op.

Publicaties NOB

JOB

Lezingen Commissie Vaktechniek 2018
Den Haag, Sdu Uitgevers

NOB/LOF-SCRIPTIEPRIJS

Verplichte en bindende arbitrage in het MLI
Auteur: mr. R.K. Bane
NOB/LOF serie nr. 28, Deventer, Kluwer 2019,
ISBN 9789013155242

NOB-OPINIES EN DISCUSSIEBIJDRAGEN¹

- Aandacht voor het beleid vestigingsklimaat
- Achtergrond belastingheffing digitale economie
- Beluit 'Rulings met een internationaal karakter'
- Bouwstenen voor een beter belastingstelsel
- Korte termijn oplossing BOX 3 arresten Hoge Raad
- NOB answers tot OECD questionnaire to reduce tax compliance burdens for SMEs
- Roadmap Code of Conduct
- Verklaring bijdrage vennootschapsbelasting van Nederlandse hoofdkantoren en suggesties van de NOB aan de commissie belastingheffing multinationals

ORDE 2019

Jaargang 7

nummer 1, Familiebedrijven als klant
nummer 2, Samenwerken met andere beroepsgroepen
nummer 3, De fiscalist op carrièrepad

OVERIGE PUBLICATIES

Handreiking risicobeleid Wwft
Jaarverslag NOB 2018 (digitaal)
Richtsnoeren in het kader van de Algemene
verordening gegevensbescherming

---

¹ Te vinden op www.nob.net

Jaaroverzicht SOB

STICHTING OPLEIDING BELASTINGADVISEURS

De SOB biedt twee programma's aan: de Beroepsopleiding Belastingadviseurs voor de aspirant-leden van de NOB en het Programma Permanente Educatie voor de gewone leden van de NOB.

BEROEPSOPLEIDING BELASTINGADVISEURS

Bestuur

Het bestuur kwam tijdens het verslagjaar twee keer bijeen.

Klankbordgroep aspirant-leden

Om goed te weten wat er onder de leden leeft, heeft het NOB-bestuur enkele jaren geleden een aantal klankbordgroepen ingesteld. In 2019 heeft het SOB-bestuur besloten ook specifiek voor de aspirant-leden zo'n groep te vormen. De belangrijkste taak van de klankbordgroep is om feedback te geven op de inhoud, de vorm en de organisatie van de Veroepsopleiding Belastingadviseurs en om suggesties voor verbetering te doen. De SOB vindt het belangrijk de beroepsopleiding op alle fronten up-to-date te houden en kan daarbij niet zonder de input van de deelnemers. De klankbordgroep kwam in het najaar voor de eerste keer bijeen.

Programmacommissie Beroepsopleiding Belastingadviseurs

De Programmacommissie (PC) bewaakt de kwaliteit van de opleiding. Alle evaluaties van de cursussen worden in de commissie besproken; daarnaast fungeert de PC als denktank. Bij de samenstelling van de commissie wordt gelet op een evenredige vertegenwoordiging van de kantoren.

Cijfers

Het aantal aspirant-leden steeg met 95. In het verslagjaar was het mogelijk om 49 verschillende vakken te volgen en vijf specialistentrajecten. Het totaal

aantal cursussen voor aspirant-leden bedroeg 255, met in totaal 4.633 deelnemers.

Alle cursussen worden geëvalueerd. De uitkomsten daarvan zijn een belangrijk middel om de kwaliteit te beoordelen en waar nodig te verbeteren. De gemiddelde totaalscore in de evaluaties was 7,8.

Kwaliteit

De kwaliteit van de inzet van de cursisten wordt gemeten aan de hand van de verplichte voorbereidingsopdrachten en de participatie in de cursus. De docenten waren in het algemeen tevreden over de prestaties en inzet van de cursisten. Een beperkt aantal cursisten werd afgewezen.

NIEUWE CURSUSSEN

De cursussen Adviseren (nieuwe opzet), Effectief Communiceren en Presenteren zijn in 2019 voor de eerste keer gegeven. Deze cursussen maken onderdeel uit van het nieuwe vaardigheidentraject dat in 2018 van start is gegaan.

WIJZIGINGEN CURRICULUM

Traject Omzetbelasting voor specialisten

In een vergadering met het bestuur van de sectie Transfer Pricing is besloten in het traject voor Transfer Pricing specialisten een 'Inleiding Transfer Pricing en methoden' op te nemen. Deze inleiding dient als eerste gevolgd te worden. In de ochtend wordt aandacht besteed aan het juridische kader. In de middag staan de methodes centraal. Ook zal er in de nieuwe opzet een module aangeboden worden over 'bedrijfsmodellen'.

Programma

Geïnteresseerden kunnen het uitgebreide cursusprogramma vinden op de website (www.nob.net).

PROGRAMMA PERMANENTE EDUCATIE

Cijfers

In 2019 zijn 50 bijeenkomsten in het kader van het Programma Permanente Educatie georganiseerd, waaronder drie Fiscale Conferenties en één Fiscale Conferentie voor Tax Talents.

Alle PE-bijeenkomsten worden geëvalueerd: de uitkomsten daarvan zijn een belangrijk middel om de kwaliteit te beoordelen en waar nodig te verbeteren. De gemiddelde totaalscore in de evaluaties was 8.0.

Cijfers SOB

CURSUSSEN BEROEPSOPLEIDING BELASTINGADVISEURS	TOTAAL AANTAL IN 2019	TOTAAL AANTAL CURSISTEN	AANTAL DAGDELEN
Adviesvaardigheden	16	160	4
Adviesvaardigheden (<i>nieuw vaardighedentraject</i>)	4	40	4
Algemene Introductie	13	425	0
Argumenteren	8	96	4
Argumenteren (<i>nieuw vaardigheidstraject</i>)	2	24	4
Basiscommunicatie	4	40	4
Bedrijfsconcentraties: overdrachtsbelasting	2	44	2
Bedrijfsconcentraties: deelnemingsvrijstelling internationaal	3	61	2
Bedrijfsconcentraties: deelnemingsvrijstelling nationaal	3	77	2
Bedrijfsconcentraties: fiscale eenheid internationaal	3	67	2
Bedrijfsconcentraties: fiscale eenheid nationaal	3	77	2
Bedrijfsconcentraties: Juridische fusie, juridische splitsing en bedrijfsfusie nationaal	1	22	2
Bedrijfsconcentraties: Grensoverschrijdende juridische fusies en splitsingen	6	130	2
Bedrijfsopvolging in het MKB (IB-ondernemer en DGA)	3	73	2
Capita Selecta Erfrecht (civiel en fiscaal)	2	48	2
Capita Selecta Huwelijksvermogensrecht (civiel en fiscaal)	3	73	2
Civiel Recht Kapitaalvennootschappen	6	164	4
Civiel Recht Kapitaalvennootschappen Nationaal	2	34	2
Douane voor specialisten	1	14	2
Effectief Communiceren	13	130	4
Estate planning/ Successie en Schenkingsrecht	2	45	2
Formeel Belastingrecht	4	113	4
Fiscaal reorganiseren in het MKB	2	45	2
Inkomstenbelasting	4	92	2
Inleidend college PCT 1	2	79	0
Internationaal Belastingrecht	2	44	4
Internationaal en Europees belastingrecht voor specialisten	8	157	2
Loonheffingen	1	17	2
Loonheffingen voor specialisten	9	170	2
Omzetbelasting	2	33	3
Omzetbelasting voor specialisten	30	461	2
Onderhandelen	14	140	4
PCT1 IB	1	22	2
PCT1 OB	2	40	2
PCT1 Vpb	8	167	2
PCT2	7	137	2
Pensioenen	1	6	2
Personenvennootschappen (Maatschap, VOF & CV)	9	215	2
Persoonlijke Effectiviteit	18	180	4
Presenteren	1	10	4
Procesvoering	4	200	4
Renteaftrek VPB	2	44	4
Schrijven met Impact	11	132	2
Tax Accounting	2	50	4
Tax Assurance	1	27	2
Tax Technology	3	72	2
Transfer Pricing (inleiding)	1	25	2
Transfer Pricing voor specialisten	5	94	2
Wet Waardering Onroerende zaken	1	17	2
Totaal	255	4633	

Programma Permanente Educatie

In het kader van de Permanente Educatie stonden onderstaande conferenties, seminars en trainingen open voor de gewone en buitengewone leden. Gewone leden hebben een jaarlijkse PE-verplichting van 20 PE-uren; ze zijn daarbij vrij in hun keuze van welk aanbod (NOB of extern) ze gebruik maken. Geïnteresseerden kunnen het PE-programma vinden op hun Persoonlijke Pagina op de website www.nob.net.

DATUM	BIJeenKOMST
16-01-19	8 ^e Studiedag 'de DGA en zijn bv'
24/25-01-19	3 ^e Fiscale Conferentie Tax Talents
29-01-19	PE-seminar 'Financiële transacties'
31-01-19	PE-cursus 'UBO-register en bijzondere rechtsvormen'
06-02-19	PE-verdiepingscursus 'Profit split en doorbelasting hoofdkantoorkosten'
13-02-19	PE-cursus 'De vaste inrichting in beweging'
07-03-19	Winter School voor omzetbelastingsspecialisten
20-03-19	PE-cursus 'Fusies en reorganisaties'
26-03-19	PE-cursus 'Huwten, samenwonen en (echt)scheiden'
27-03-19	PE-cursus 'ATAD 1 en de Nederlandse implementatiewetgeving'
28-03-19	PE-cursus 'Bedrijfsopvolging'
01-04-19	PE-cursus 'Capita selecta Omzetbelasting'
04/05-04-19	11 ^e Rondetafelbijeenkomst Europees Fiscaal Recht 'Europa en natuurlijke personen'
16/17-04-19	PE-cursus 'Tax Accounting'
13-05-19	PE-cursus 'Vastgoedwaardering binnen de fiscaliteit'
14-05-19	PE-cursus 'ATAD 2 (inclusief het Consultatiedocument)'
21/22-05-19	Summer School voor bedrijfsfiscalisten
23-05-19	PE-training 'Overtuigen en beïnvloeden'
27-05-19	Doorclick Fiscale Conferentie 'Global Mobility'
28-05-19	PE-cursus 'Personenvennootschappen'
05-06-19	PE-cursus 'Optimale BV-structuur in goede en slechte tijden'
25-06-19	PE-cursus 'Overdrachtsbelasting'
26-06-19	PE-cursus 'Wage Tax Accounting voor de LB'
01-07-19	PE-seminar 'Digitale Economie'
03-07-19	PE-cursus 'ATAD, implementatiewetgeving en MKB'
02/03-09-19	Summer School voor bedrijfsfiscalisten (herhaling)
12-09-19	PE-cursus 'Fiscaal reorganiseren in het MKB'
23-09-19	PE-verdiepingscursus 'Inleiding Transfer Pricing - juridisch kader en methoden'
25-09-19	PE-cursus 'Actualiteiten in het ondernemingsrecht'
26-09-19	PE-vaardigheidstraining 'Professioneel Pitchen voor belastingadviseurs'
01-10-19	PE-cursus 'Data-analyse en ERP-systemen'
03-10-19	PE-vaardigheidstraining 'Snel lezen'
07-10-19	PE-cursus 'Actualiteiten vennootschapsbelasting'
09-10-19	Algemene introductie voor ervaren (aspirant-)leden
10/11-10-19	48 ^{ste} Fiscale Conferentie 'Mandatory Disclosure'
28-10-19	PE-cursus 'Loonheffingen internationaal'
28-10-19	PE-seminar 'Mandatory Disclosure-richtlijn'
29-10-19	PE-cursus 'Multilateraal Instrument'
04-11-19	PE-cursus 'Renteaftrek vpb (art. 10a, 10b) – onzakelijke geldleningen'
05-11-19	PE-seminar 'Staatssteun: gevolgen van de Starbucks-zaak voor de praktijk'
06-11-19	PE-cursus 'Aanmerkelijk belang en de Terbeschikkingstellingsregeling'
07/08-11-19	49 ^{ste} Fiscale Conferentie 'Omzetbelasting'
12-11-19	NOB NVAB Seminar 'Woonplaatsonderzoek'
13-11-19	PE-cursus 'Belastingen op vastgoed & milieu'
14-11-19	PE-cursus 'ATAD 2 en de Nederlandse implementatiewetgeving'
19-11-19	PE-cursus 'Financiële instrumenten, met name opties e.d., als onderdeel van fiscale advisering'
21-11-19	PE-training 'Overtuigen en beïnvloeden' (herhaling)
27-11-19	PE-cursus 'Renteaftrek vpb – ATAD en spoedmaatregel fiscale eenheid'
27/28-11-19	Summer School voor bedrijfsfiscalisten (herhaling)
28/29-11-19	50 ^{ste} Fiscale Conferentie 'Fiscale Eenheid'

Organisatie SOB

BESTUUR

prof. dr. S.A. Stevens, *voorzitter*
mr. J.J. Kluft MRE, *penningmeester*
prof. dr. mr. M.M.W.D. Merkk
prof. dr. mr. D.S. Smit
dr. F.M. Werger

PROGRAMMACOMMISSIE BEROEPSOPLEIDING BELASTINGADVISEURS

prof. dr. S.A. Stevens, *voorzitter*
prof. mr. dr. A.C.P. Bobeldijk
mw. mr. J.P. de Haan – van Rossum
prof. mr. dr. Q.W.J.C.H. Kok
mr. dr. W.R. Kooiman
mw. drs. M.R. van der Maas
mr. S.R. Pancham
mr. dr. G.M.C.M. Staats

KLANKBORDGROEP ASPIRANT-LEDEN

mw. A.T.M. van der Aa LLM
mr. I. Ahmed
mr. R.K. Bane
mw. mr. C.C. van den Berg
K. Dubbeld LLM
mw. M.A. van Dulmen LLM
M. el Manouzi LLM MSc
mr. M.S. van Emden
mw. mr. E.A.M. Geersheuveld
mw. mr. K.J. de Goede
mw. A.I. Hartevelde MSc
mr. L.A.J. Hoek
mr. M.J.H. Hoogerwerf
mr. R.C.G. de Jong
mr. V. Mosewi
mr. M.S. Ramcharan
mr. R. Rashid
F.C. Snel MSc
R.W. Snijders MSc
T.A. Syed MSc
mr. A. Vogelaar
mr. P.R.D. van de Werken
mr. T.W. de Wilde
drs. N.C.J. Zuurbier

BUREAU STICHTING OPLEIDING BELASTINGADVISEURS

Angelique van Streepen-van Woerden: *directeur opleidingen / bestuurssecretaris*
Ariadne van Breenen: *projectmedewerker cursusorganisatie*
Yvette Christoffel: *projectmedewerker permanente educatie*
Else Loddema: *projectmedewerker cursusorganisatie*
drs. Heidi Min: *planningscoördinator*
Tessa Nootebos: *junior projectmedewerker cursusorganisatie*
drs. Simone Peters: *senior coördinator permanente educatie/projecten*
Ester van Wezel: *projectmedewerker cursusorganisatie*

de Muiderpoort
Postbus 2977, 1000 CZ Amsterdam
Sarphatistraat 500, 1018 AV Amsterdam
Telefoon: 020-5141870
e mail : sob@nob.net
website: www.nob.net

**DOCENTEN
BEROEPSOPLEIDING
BELASTINGADVISEURS**

**Algemene Introductie
NOB-leden**

mr. J.A.R. van Eijsden
mr. W.J.D. Gohres
mr. P.E. Halprin
mr. F.R. Herreveld
mr. J.J. Kluit
mw. mr. W.E. Nent-Vroomen

**Trainers Nederlands
Debat Instituut**

D. van Dorsselaer
mr. R.H. van Grieken
mr. A.A. Noordhuis
D.A. Piras
N. Schoemaker MA

**Belastingdienst / ministerie
van Financiën**

mw. L. van den Heuvel
mw. mr. drs. N.G.H. Speet RA
mr. R.F. Trijsburg
mw. mr. F.M. Verberk

**Adviesvaardigheden
Trainers**

mw. A.L.G. Boin
ing. H.J. Zeevenhooven

Acteurs

P. Bink
mw. mr. T.L. de Jong
J.B. Koning

**Adviesvaardigheden
(nieuw vaardighedentraject)**

Trainers
mw. L.L. van der Straten MSc
ir. M.W.A. Vos
mw. ing. J.J. Vos-Verdult

Argumenteren

D. van Dorsselaer
mr. A.A. Noordhuis
N. Schoemaker MA

**Argumenteren
(nieuw vaardighedentraject)**

D. van Dorsselaer

Basiscommunicatie

Trainers
mw. A.L.G. Boin
mw. M. Grippeling
ing. H.J. Zeevenhooven

Acteurs

P. Bink
J.B. Koning

Bedrijfsconcentraties

mr. G.C. van der Burgt
drs. P.H.M. Flipsen
drs. M.J.A.M. van Gijlswijk
mr. dr. H. Koster
drs. A. Rozendal
mr. drs. S.A.W.J. Strik
mr. R.L.P. van der Velden
mr. F. Volders

Bedrijfsopvolging MKB (IB en DGA)

mw. mr. dr. M.J. Hoogeveen
prof. dr. S.A. Stevens

Capita Selecta erfrecht

prof. mr. dr. W. Burgerhart
mr. J.C.L. Zuiderwijk

**Capita Selecta
huwelijksvermogensrecht**

prof. mr. dr. W. Burgerhart
prof. dr. F. Sonneveldt

**Civiel Recht Kapitaalvenoot-
schappen (nationaal)**

mr. F. Hilberdink
prof. mr. C.A. Schwarz
prof. mr. D.F.M.M. Zaman

Douane voor Specialisten

mr. B.J.A. Kalshoven
drs. R.R. Ramautarsing

Effectief Communiceren

Trainers
mw. L.L. van der Straten MSc
ir. M.W.A. Vos
mw. ing. J.J. Vos-Verdult

Acteurs

P. Bink
mw. mr. T.L. de Jong
J.B. Koning

**Estate planning/Successie
en schenkingsrecht**

prof. dr. F. Sonneveldt
mr. J.C.L. Zuiderwijk

Fiscaal reorganiseren in het MKB

drs. E.B.L. Goemans
prof. dr. mr. E.J.W. Heithuis

Formeel Belastingrecht

mw. mr. J.B.M.H.
Bisschoff-Moonen
prof. mr. G.J.M.E. de Bont
mw. dr. N.H.A. Gorissen
mr. M. Hendriks
prof. dr. mr. M.B.A. van Hout
mr. dr. P. van der Wal

Inkomstenbelasting

prof. dr. mr. E.J.W. Heithuis
mr. A.A.W. Langevoord
prof. mr. G.T.K. Meussen
prof. dr. F. Sonneveldt
mr. dr. G.M.C.M. Staats
prof. dr. S.A. Stevens
mr. M.H.C. Ruijschop
mr. A. Verduijn

**Inleidend college Praktische
Comptabele Toepassingen 1**

drs. M.H.M. Smeets
P.J.Th.M. Steeghs RA

Internationaal Belastingrecht

dr. M. van Dun
mw. mr. drs. Ch.E.C. Kiès
prof. dr. D.M. Weber
prof. dr. mr. M.F. de Wilde

**Internationaal en Europees
Belastingrecht voor specialisten**

dr. M. van Dun
mr. dr. G.K. Fibbe
drs. B.J. Kiekebeld
mr. S.R. Panoram
prof. dr. D.M. Weber
prof. dr. mr. M.F. de Wilde

Loonheffingen

*Internationale Loonbelasting/ keten-en
inleningsaansprakelijkheid*
mr. A.A.W. Langevoord
mw. mr. M. Witteveen

Loonheffingen voor specialisten

mr. G.J. Buijsen
dr. B. Dieleman
drs. H.J.P. van Keersop
mr. A.A.W. Langevoord
mr. A.L. Mertens
mw. mr. T. El Ouardi
mr. H.M.M. Prinsen
mr. J.B. Rietveld
dr. R.W.G. Rouwers
mr. J.J.F. Stormmesand
mr. dr. B. Starink
dr. F.M. Werger

Masterclass Argumenteren

D. van Dorsselaer
mr. A.A. Noordhuis

Omzetbelasting

mr. drs. B.L. Adams
drs. F.L. Idsinga
mr. P.D. Vettenburg

Omzetbelasting voor specialisten

mr. J.B.O. Bijl
dr. A.H. Bomer
E.H. van den Elsen
drs. M. van der Graaf RA
mr. H. Hop
mr. E.J. Janzen
drs. S. van Kreijl
mr. J.A.M. Leijten
prof. dr. mr. M.M.W.D. Merckx
mw. mr. W.E. Nent
prof. dr. G.J. van Norden
mw. mr. T.G. Perié
mw. P. Pleunis MSc
drs. R.R. Ramautarsing
M.L. Schippers LLM
mr. P.J.B.G. Schrijver
mr. R.G.A. Tusveld
mr. J. Verbaan
mr. J. Wessels
prof. dr. W. de Wit
prof. mr. R.A. Wolf
mr. drs. M.J. Ziepzeerder

Onderhandelen

Trainers

mw. A.L.G. Boin
mw. M. Grippeling
ing. H.J. Zeevenhooven

Inspecteurs

mw. drs. N.M.P. Govers-de Louw
mr. drs. W.J.G. van Veen

Pensioenen

dr. B. Dieleman
mr. dr. B. Starink

Personenvennootschappen

mw. dr. mr. M.L.M. van Kempen

Persoonlijke Effectiviteit

mw. L.L. van der Straten MSc
ir. M.W.A. Vos
mw. ing. J.J. Vos-Verdult

Praktische Comptabele

Toepassingen 1 voor

IB-specialisten

drs. M.H.M. Smeets

Praktische Comptabele

Toepassingen 1 voor

Vpb-specialisten

drs. M.H.M. Smeets
P.J.Th.M. Steeghs RA

Praktische Comptabele

Toepassingen 1 voor

omzetbelastingsspecialisten

C. Buitenhuis RA
drs. M. van der Graaf

Praktische Comptabele

Toepassingen 2

P.J.Th.M. Steeghs RA

Presenteren

mw. L.L. van der Straten MSc

Procesvoering

Docenten dag 1

mr. Th. Groeneveld
drs. H.F. Palm
mr. R. Vos

NOB-leden

mr. P.E. Halprin
mr. F.R. Herreveld
mw. mr. J. Kastelein
drs. H.J.P. van Keersop

Docenten dag 2

Raadsheren

mr. P.A.G.M. Cools
mr. drs. P. Fortuin
mr. drs. F.J.P.M. Haas
mw. mr. E.C.G. Okhuizen
mr. P.A.M. Pijnenburg

mr. J. Sanders
mr. drs. P.J.J. Vonk
mw. mr. M.J. Leijdekker

Inspecteurs

mr. M.A.C. van Elk
mw. mr. Y.T.P.M. Ootes
drs. H.F. Palm
dr. E. Poelmann
drs. H.P.W. Sniijders
mr. R.F. Trijsburg
mr. A. Vroon

Renteaftrek

mw. dr. C.L. van Lindonk
mr. M.H.C. Ruijschop
mr. drs. S.A.W.J. Strik

Schrijven met impact

mw. drs. G. Duistermaat
mw. drs. A. den Exter
drs. M. Stroink

Co-docenten

mr. drs. M.P.A. de Jager
mr. J.G. Kuiper
mr. M.B. Lucas Luijckx

Tax Accounting

mr. T. van den Berg
E. Rijkers RA

Tax Assurance

mr. D.G. Barmiento
mr. M. van der Meer
W. Veldhuizen RE
mw. F. van der Vlist MSc RA

Tax Technology

mr. E.P.J. Dankkaart
W. Veldhuizen RE

Transfer Pricing

drs. B.W.A.M. Damsma
mr. J.K.H. van Dam
drs. T.A.H.J. Elshof

Transfer Pricing voor specialisten

mr. M.E.P. van der Breggen
mr. M.A.M. van Casteren
drs. J.A. Dijkman
drs. T.A.H.J. Elshof
mr. S.M. Haringman
mr. M.J.M. Heijenrath
C.S.J. Jie-a-Joen PhD
mw. mr. M.E. Kleinjan

mr. B.J. van der Kloek
mr. L.P. van den Kommer
prof. dr. W. de Wit

Wet Waardering onroerende zaken

mw. mr. L.Y. Gramsbergen
mr. B.S. Kats

DOCENTEN EN INLEIDERS PERMANENTE EDUCATIE

CURRICULUM TRANSFER PRICING

Inleiding Transfer Pricing – juridisch kader en methoden

mr. M.A.M. van Casteren
mw. mr. M.E. Kleinjan

Profit split en Doorbelasting hoofdkantoorkosten

mr. S.M. Haringman MBA
mr. M.E. Kleinjan

CURSUSSEN

Aanmerkelijk belang en de Terbeschikkingstellingsregeling

prof. dr. mr. E.J.W. Heithuis
mr. M.H.C. Ruijschop

Actualiteiten in het ondernemingsrecht

prof. mr. C.A. Schwarz
prof. mr. D.F.M.M. Zaman

Actualiteiten

Vennootschapsbelasting

prof. mr. dr. Q.W.J.C.H. Kok

ATAD 1 en de Nederlandse implementatiewetgeving

mr. S.R. Pancham
prof. dr. mr. M.F. de Wilde

ATAD 2 (inclusief het Consultatiedocument)

mr. S.R. Pancham
prof. dr. mr. M.F. de Wilde

ATAD 2 en de Nederlandse implementatiewetgeving

mr. S.R. Pancham
prof. dr. mr. M.F. de Wilde

ATAD, implementatiewetgeving en MKB

mr. S.R. Pancham
drs. J. van der Struis

Bedrijfsopvolging

mr. A.M.A. de Beer
mw. mr. dr. M.J. Hoogveen

Belastingen op Vastgoed & Milieu

mr. B.S. Kats

Capita Selecta Omzetbelasting

prof. dr. M.M.W.D. Merckx
prof. dr. R.A. Wolf

Data analyse en ERP-systemen

drs. M. van der Graaf RA

De vaste inrichting in beweging

mr. S.R. Pancham
mr. R.H.M. Roumen

Doorclick Fiscale Conferentie Global Mobility

mr. drs. N.P. Schipper
mr. J.J.F. Stormmesand
prof. M.J.G.A.M. Weerepas

Financiële instrumenten, met name opties e.d., als onderdeel van fiscale adviesing

mr. drs. R.J.M.M. van den Hurk

Fiscaal reorganiseren in het MKB

prof. dr. mr. E.J.W. Heithuis
dr. A. Rozendal

Fusies en reorganisaties

mr. G.C. van der Burgt
mr. drs. S.A.W.J. Strik

Huwen, samenwonen en (echt)scheiden

prof. mr. F.W.J.M. Schols
prof. mr. I.J.F.A. van Vijfeijken

Loonheffingen internationaal

mr. G.J. Buijsen
dr. R.W.G. Rouwers

Multilateraal Instrument

mr. R.H.M. Roumen

Optimale BV-structuur in goede en slechte tijden

mr. drs. R.J.M.M. van den Hurk

Overdrachtsbelasting

dr. A. Rozendal

Personenvennootschappen

mw. mr. dr. M.L.M. van Kempen

Renteaftrek vpb – ATAD en spoedmaatregel fiscale eenheid

mw. dr. C.L. van Lindonk
mr. M.H.C. Ruijschop

Renteaftrek vpb (art. 10a, 10b) – onzakelijke geldleningen

mr. drs. S.A.W.J. Strik

Tax Accounting

mr. T. van den Berg
de heer E. Rijkers RA

UBO-register en bijzondere rechtvormen

mr. X.G.R. Auerbach
prof. dr. mr. E.J.W. Heithuis
mw. mr. dr. B. Snijder-Kuipers

Vastgoedwaardering binnen de fiscaliteit

mr. R. van den Berg MRE
mw. ing. A.J. Verhoek RT MRICS

Wage Tax Accounting voor de LB

mr. A.A.W. Langevoord

Winter School voor omzetbelastingsspecialisten

mr. J.B.O. Bijl
mr. dr. S.B. Cornielje
drs. M. van der Graaf
mw. mr. L. aan de Meulen
mr. J. Verbaan

FISCALE CONFERENTIES

3^e Fiscale Conferentie Tax Talents 'Verandering'

prof. dr. mr. M.F. de Wilde,
conferentie leider
mr. M.H. Derksen
mr. M.C. de Graaf
prof. mr. dr. J.L.M. Gribnau
mw. mr. P. de Haas
prof. mr. dr. M.B.A. van Hout
prof. dr. mr. D.S. Smit
dr. A.B.M. Soppe
dr. S. Verschuur
mr. E.A. Visser
prof. dr. S. van Weeghel
mr. M. Zijlstra

48ste Fiscale Conferentie 'Mandatory Disclosure'

prof. dr. S.C.W. Douma,
conferentie leider
mr. J.A.R. van Eijdsen
mw. R. Enache
mr. W.J.D. Gohres
mr. F.R. Herreveld
mw. dr. mr. M.M. Kors
dr. mr. J.J.A.M. Korving
mr. G. van der Poel
mw. drs. M.A. de Ruiter
mw. mr. C. Smid
mr. drs. W.J.G. van Veen
mr. M.B. Weijers

49ste Fiscale Conferentie 'Omzetbelasting'

prof. dr. H.W.M. van Kesteren,
conferentie leider
mr. dr. J.B.O. Bijl
prof. dr. A.H. Bommer
mr. dr. S.B. Cornielje
mr. J.A.R. van Eijdsen
mr. M.A.C. van Elk
mr. J.H.M. Heezen
mr. dr. B.G.A. Heijnen
prof. dr. M.E. van Hilten
mr. M.T.G. Klemm
mw. mr. L. aan de Meulen LL.M.
prof. mr. dr. M.M.W.D. Merckx
prof. dr. G.J. van Norden
J. Rous MSc
mr. P.J.B.G. Schrijver
mr. drs. F. van Veen
B. Willemsen LL.M.

50ste Fiscale Conferentie 'Fiscale Eenheid'

prof. dr. mr. G.W.J.M. Kampschöer,
conferentie leider
mr. R.M.C.J. van Berkensteijn
mr. N.H.J. Croesen
mr. M.J.A.M. van Gijlswijk
mw. mr. S. Jankie
prof. dr. mr. E.J.W. Heithuis
prof. dr. Q.W.J.C.H. Kok
mr. M.H.C. Ruijschop
mr. B. Suvaal

mw. mr. M.M.A. Vervuurt
prof. dr. mr. M.F. de Wilde

SEMINARS (SPECIALISTENSECTIES)

Digitale Economie

mr. J.B. Schober, *dagvoorzitter*
prof. dr. mr. M.M.W.D. Merckx
mr. E.A. Visser
prof. dr. mr. M.F. de Wilde

*Panel o.l.v. mr. J.B. Schober
en mr. E.A. Visser*

mw. drs. S. Goldfarb
drs. B.E. Middelkoop
prof. dr. mr. M.F. de Wilde
mw. mr. drs. E.M. Zelle

Financiële Transacties

mr. M.E.P. van der Breggen
drs. J.T. van Egdom RA
A.S.A.C. van der Heijden MSc
C.S.J. Jie-A-Joen PhD
P.F. Klaver
D.P. Siero MSc

Mandatory Disclosure-richtlijn

mr. W.J.D. Gohres
mr. J.A.R. van Eijdsen
drs. R.A. van der Jagt
mr. dr. J.J.A.M. Korving
mr. drs. W.J.G. van Veen

NOB/NVAB-seminar Woonplaatsonderzoek

prof. mr. dr. Q.W.J.C.H. Kok
mr. R.J. Roerink
mw. mr. A.B. Vissers

Staatssteun: gevolgen van de Starbucks-zaak voor de praktijk

drs. B.J. Kiekebeld, *gespreksleider*
mr. dr. J.J.A.M. Korving
prof. dr. mr. D.S. Smit
prof. dr. H. Vermeulen
drs. H.W. Vroemen

VAARDIGHEIDSTRAININGEN

Overtuigen en beïnvloeden

mw. drs. P.C.M. van Goethem

Professioneel Pitchen voor belastingadviseurs

D. van Dorsselaer

Snel lezen

P. van Bergen

OVERIG

Algemene Introductie voor ervaren leden

mr. D.G. Barmentlo
mr. H. Koller

8^e Studiedag 'De DGA en zijn bv'

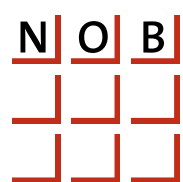
prof. dr. mr. E.J.W. Heithuis,
dagvoorzitter
drs. M.J.A.M. van Gijlswijk
mr. W.J.D. Gohres
prof. dr. W.G.M. Holterman
mr. drs. R.J.M.M. van den Hurk
mr. A.L. Mertens
drs. IJ. de Nies
prof. dr. S.A. Stevens
mw. mr. L. Stouten
mw. mr. S.A.M. de
Wijkerslooth-Lhoëst

11^e Rondetafelbijeenkomst Europees Fiscaal Recht 'Europa en natuurlijke personen'

mr. dr. J.J.A.M. Korving,
conferentie leider
mr. P.A. Anthoni
V. Dafnomilis, Adv. LL.M.
prof. mr. dr. S.C.W. Douma
mr. dr. M.R.T. Pauwels
mr. dr. E.W. Ros
prof. dr. M.J.G.A.M. Weerepas
prof. dr. mr. M.F. de Wilde

Summer School voor bedrijfsfiscalisten

M.F.H.M. van den Berg MSc
mr. M.E.P. van der Breggen
G.J. Beaufort RA
mr. M. Buckers
mr. G.J. Buijsen
dr. M. van Dun
drs. J.T. van Egdom RA
mr. M.C. de Graaf
mr. J. Gooijer
mr. M.J. van Iersel
mw. drs. J.F. Jansen
mr. drs. B. van Kasteren
mr. L.H. Leijdekker
prof. dr. mr. F.P.G. Pötgens
drs. J. Quaak
mr. drs. M.F. Sunderman
prof. dr. mr. M.F. de Wilde
mr. B.R. Zoetmulder

DE NEDERLANDSE ORDE VAN BELASTINGADVISEURS